

Kurzemes Vārds

Nr. 137
Svētdien, 1943. g.
13. jūnijā

Redakcija, izdevniecība, kantoris un spiestuve Liepājā, Pasta ielā 3. Atbildīgais redaktors Andrejs Vinčavs, tālr. 1720, par izdevniecību atbild Kristaps Grāmatnieks, tālr. 784. Izdevniecības redaktoriem 1502 un 831, kantorim un ekspedīcijai 179. Kantoris atvērts no pl. 7,30, sestdienās no pl. 7,30—13. Abon. RM 1,75 mēn. Parakstīšanos pieņem izdevniecības un pasta kantoris. Iespiests a/s «Kurzemes Vārds» spiestuvē.

Numurs maksā
7 fen.
26. gadagājums

14. jūnija testaments

Sarkanbaltsarkano karogu skumjās vēdas visos mūsos mīļās dzimtenes ciemos un pilsētās, dobjie sirno tēvzemes dievnamu zvanu skaņu vāli un visas latviešu tautas lūgšanas Visuvarenajam rīt jundīs dziļās sēras par mīļajiem piederīgiem un draugiem, kuņus no mūsu vidus izrāvis un izdzinis drausmīgajā trimdā pelēkajās padomju taigās un tundrās židiskais pasaules mēris — bolševisms.

Tūkstošiem latviešu pulcēsies staltajos dzimtenes dievnamos, varoņu mūžīgajos mājokļos un bolševiku upuru atdusas vietās, lai dziļā bijībā atcerētos savus mīļos un, zemojoties lielā Likteņlēmēja priekšā, izlūgtos žēlastību un saudzību sadistu rokās kritušajiem upuriem. Šis lūgšanas nebūs mazāk kvēlas un dedzīgas par tām, kādas latviešu tauta raidīja pret debesīm viņās baigajās jūnija dienās. Dievs tad uzklausīja mazās, bet darbīgās un dvēseliski stiprās latviešu tautas lūgšanu un, sūtot varonīgos Vācijas dēlus, abrīvoja to no melnās tumsas. Visuvarenais nevēlējās latviešu tautas iznīcību, jo tai bija jāturpina sava gadu simteņiem ilgā sūtība še Dzintarjūras krastos. Pāri Latvijas ārēm atkal klājās taisnība un gaisma. Tūkstoši tēvu un dēlu tvēra cīņu ieroci un ar Latvijas saulīti pie cepures traucās uz austrumiem, lai plecu pie pleca ar drosmīgajiem vācu un citu tautu dēliem atbrīvētu savus mīļos.

Pirmo reizi pēc baismīgā gada atkal dzirdot tik mīļās «Dievs, svētī Latviju» skaņas, katrs latvis izjuta, ka tiklab 1919. gada cīņā pret bolševismu kritušo varoņu, kā arī 14. jūnija upuru gars uzliek latviešiem svētāko pienākumu saslēgties vēl ciešāk kopā, izskaust katru savstarpējo naidu, necietību un šķelšanos un savstarpējā uzticībā, mīlestībā uz savu tautu un tēvu zemi soļot pa vienīgo gaišo ceļu uz priekšu. To prasa mūsu dārgie aizvestie, to prasa mūsu pirmo cīņu varoņi.

So ceļu sākt mums palīdzēja lielākais visu laiku tautu Vadonis un mums nav nekāda lēmesla bažām, ka Vadonis, kas mums sniedza palīdzīgu roku nestundā, to atkal kādreiz atrautu. It sevišķi vēl tadē, kad mēs jau esam devuši un dosim arī turpmāk savu asins tiesu gaismas cīņā pret tumsu un necilvēcību.

Atzīmējot 14. jūniju mums jāapziņās, ka pašreizējais brīdis ir lielu domu un darbu laikmets, mums jāpārvar skumjas un jaunajam dzīves ceļam jāziedo savas sirdis un asinis. Šis atceres brīdis nevis lai mūs grūž izmisumā un ilgstošās bēdās, bet gan vieš mūsos drošu apņēmību sakostiem zobiem pieveikt visus šķēršļus un traukties uz priekšu, lai augstu kalnā skatītu mirgojam savu Gaismas pili.

Kaut arī vienam otram varbūt nav jāpraud kāda sava tuvinieka vai mīļa drauga zaudējums, tad tas tomēr nebūt nenozīmē, ka arī viņiem nebūtu jāatceras savi tautieši. Mēs, kas esam skaitliski tik maza vienība, varam priecāties un skumt tikai kopīgi. To prasa mūsu tautas kopība, mūsu mūžība. Tikai tā mēs varēsim pastāvēt šai lielajā likteņa cīņā. Visgaišākais piemērs lai mums šai ziņā būtu mazā, bet lielu varoņdarbu apdvēstā somu tauta. Vērtējot viņas granīcietu stāju, arī lielais vācu milzis sniedza viņai palīdzīgu roku. Varonība un vienotība ir tās īpašības, kuņas augsti vērtē liels, kā arī mazs.

Sausmu brīži nav auklējami, bet tie zināmos brīžos atkal jāatsauc atmiņā. Šāds moments ir arī 14. jūnijs. Bēdās par latviešu sirmajam ozolam nolauztiem krāšņajiem zariem mums

Latviešu tautas sēru dienā

14. jūnijs — latviešu tautas lepno sēru diena ir izaugusi no mūsu atrauto tautas brāļu nopūtām un asarām baigajā bolševiku gadā. Jau otro gadu šai dienā mēs apliecinām goddevību saviem klusajiem cīnītājiem — daudzajiem tūkstošiem no dzimtenes aizvestajiem latviešiem.

1941. g. 14. jūnijā bruņoti čekisti izrāva no mūsu vidus dedzīgus patriotus un, aptraipītus zaimiem un lāstiem, aizveda uz Padomijas spaidu darbu un nāves laukiem. No laikusētām atrāva zemniekus, no darba galdiem strādniekus, ierēdņus un gara darbiniekus, no nometnēm trimdā aizveda latviešu kaņavīrus.

Visu šo tālo sāpju ceļu gaitnieku likteņi tagad jau otro gadu mums ir neizdibināmi, bet viņu nacionālie ideāli arvien skaidrāk ainojas mūsu gara acu priekšā. Pieminot viņu domas un centienus, mūsu tautu saslēdz vienotā apziņā nevien atmiņas un sēras, bet vēl jo vairāk dzīve un uzvara, kas mums jāizcīna.

Tautas lepno sēru dienā, ļaudamislīgt pusmastā saviem karogiem, dūnēt zvaniem baznīcu torņos, pulcējoties svinīgos piemiņas aktos un domājot par aizvesto tautiešu atstāto piederīgo atbalstīšanu, dosim no jauna saviem aizvestajiem svinīgu zvērestu godam izpildīt viņu pēdējo testamentu: likt visu spēkus kopējā cīņā pret bolševismu. Kad šī zemiskā vara būs salauzta, lai paceļas mūsu dzimtenē tāda, kādu to savās domās un sapņos vēlējušies redzēt mūsu drosmīgie tautas varoņi.

Rīgā, 1943. g. 9. jūnijā.

O. Dankers,

Iekšlietu ģenerāldirektors.

jāsmeļas stiprinājums nākotnes cīņām. Šai dienā mums garīgi jābūt saistītiem ar mūsu tautiešiem trimdā, jo arī viņi noteikti šai dienā, vairāk kā katru citu dienu, garā kavējas pie mums.

Kaut arī šodien un rīt mūs apņem bērzu meiju svaigais zaļums un mums apkārt vibrē liksme par dabas atmodas pilnbriedumu, mēs tomēr nedrīkstam ļauties šai liksmei, jo mums ciešā apņēmībā jārūdas un jāsmēļas spēki izšķirējam cīņai pret židisko bolševismu un angļu-amerikāņu plūtotkratismu, kas visi vēlas tikai vienu — mūsu iznīcību. Jo kā gan lai citādāk iztulko laikraksta «New York Times» rakstu, kuņu tas publicējis tieši 1942. gada 14. jūnijā un kuņa lasāms: «Padomju kareivis pārliecināts, ka bolševisma karogs vēlreiz plīvos Rēvelē, Rīgā un Kauņā».

Un to viņi — mūsu «draugi» uzdrošinās teikt dienā, kad mēs atceramies upurus, kuņas nogalināja un vēl apdraud šī kara šausmīgais simbols — sirpis un āmurs. Vai tā nav atklāta pīrgāšanās par dažu mūsmāju anglofīļu sapņiem?

Šie fakti nepārprotami liek mums 14. jūnijā pulcēties svētvietās un lūgt Visuvareno, lai tas palīdz varonīgajiem vācu dēliem, ar kuņiem blakus cīnās latviešu un visu pārējo Eiropas tautu dēli atbrīvot daudzo tautu mocēklus. Dēstīsim savās birzīs jaunus piemiņas ozolus, lai to šalkas vēl simtiem gadu paustu latviešu tautas vienotību sāpēs par saviem dēliem, brāļiem, māsām, mātēm un tēviem. Bijībā lieksim galvas un locīsim ceļus pie to upuru kapiem, kuņiem liktenis bijis vismaz tik žēlīgs, ka ļāvis viņu sakropļotajiem locekļiem atdusēties dzimtenes smiltājā.

Desmiti tūkstoši labāko latviešu ir aizvesti, un mēs, palicēji, zinām, ka rīt, 14. jūnijā, visu viņu skati līdz ar saulīti versīsies uz rietumiem, jo šeit ir viņu dzimtene, šeit ir viņu tauta un tēvzeme. Viņu domas, viņu ilgas ir ar mums. Viņi ir upuris bolševisma zvēriskajai asinskārei, bet šis upuris uzliek pienākumus mums, kas

mēs esam palikuši savā zemē un turpinām saglabāt un veidot latviešu tautas potenciālo spēku, lai mēs pastāvētu cauri gadu tūkstošiem. Tas ir mūsu pienākums un uzdevums, ko no mums prasa mūsu brāļi trimdnieki. Tamdēļ cieši savās sirdīs iekalsim vārdus, kuņas pirms aizņemšanas uzrakstījis kāds bolševisma upuris:

«Mēs tūkstoši aizbraucam. Tautas stiprums tomēr nezudīs un tēvu zeme neies bojā. Tā būs stipra, ja palikušie ziedosies un to turēs augstu pāri savām personīgām interesēm. Jāpugūpu vietā iedeziniet uguni sirdī un liksmošanās vietā, lai skan koņa dziesma. Gādājiet, lai arī mēs reiz redzētu dzimto zemi. Bet visvairāk gādājiet par to, lai viņa būtu tāda, ka tur prieks atgriezties. Visu tēvzemē!»

Tā šis aizvestais rakstīja 1941. gadā. Tanī gadā tiešām jāpugūnis nemirdēja Latvijas ārēs un liksmās dziesmas vietā skaudri jau dārdēja kaņa pārķons, kas mūsu sirdīs atbalsojās kā atmaksa varmākām par viņu briesmu darbiem 13.—14. jūnijā. Bet sēras, pat visdziļākās, nav mūžīgas, jo dzīve prasa savu tiesu un mūsu tagadējā tiesa ir cīņa un cenšanās pēc uzvaras, lai reiz sabruktu draudi austrumos, kas vēl arvienu ir spēcīgi.

Mūsu aizvesto tautas brāļu testaments mums jāpilda. Ir pēdējais laiks saslēgties vēl ciešāk cīņai un darbam, lai reiz mēs varētu atbildēt Augstajam Sogim uz jautājumu: ko esi darījis savas tautas nākotnes labā? Tadē, latvi, turi možu savu garu, stiprini savu gīmeni, vairo savu pēcnācēju skaitu, lai kaut cik aizstātu savus aizvestos tautas brāļus. Turi tīras rokas un sirdi, strādā savai dzimtajai zemei, kuņas līdumus līduši tavi tēvi un par kuņu pašlaik cīnās tavi dēli. Šī svētā zeme saka: tu esi mans!

Dzejnieks Skalbe saka: «Es sapni par dzimteni pagaldī likšu...» Ja arī tu to darīsi, tad aizvestajiem tautiešiem nebūs kauns atgriezties savas dzimtenes ārēs. Tad viņi pārcietīs mokas un atgriezīsies, jo viņus stiprinās tavu darbu spodrināto trīs zvaigžņu gaisma. **Visvaldis Buks.**

Vasarsvētkos

Kad ziedos likst dārzi un druvas, liegi atskan putnu balsis, tad ikdienas pienākumu ritumā ieslīd svētku mirklis, vēltīts Svētajam Garam. Ziedoņa krāšņums un smaržu pilnais gaiss negribot mūs ieved citās jūtopās, kur zūd zemes smagums un pelēcība. Ko visu cilvēka skats nesaredz radībā! Kādas pārvērtības krāsās, formās, noskaņās! Ik uz soļa redzam debesu valdnieku Viņa neizmērojamā bagātībā un lielumā. Ziediem vītos dievnamos, mājās un lauku klusumā tieši šodien atkal izjūtam ikviens lielā mirkļa nozīmību Kristus draudzē. Svētā gara uguns tika pārnesta no sirds uz sirdi, no zemes uz zemi. Gara spēkā dzima Kristus draudze, klintscietā svēto savienība pret grēku, meliem, glēvulību un remdenību. Vīri un sievietes, jauni un veci, augsti un zemi modās veselīgai dzīvei un darbam. Tūkstošiem un miljoniem kristīgo lauza ceļu jaunajai gara kultūrai.

Gadu simteņi ir aizšalkuši pagātnē. Tālu stāvam no kristīgas draudzes tapšanas brīža. Tagad, kur runā ieroči, tehnikas sniegumi kāpināti līdz maksimumam, liekas, ka atsevišķam cilvēkam lielajā cīņā ir tikai putekliša nozīme. Ko mācīsimies atzīt šodien šais Gara svētkos? Ieraduma dēļ vien svinēt svētkus nedrīkstam. Tas būtu bez paliekošas nozīmes. Tur nebūtu ieguvuma, bet tikai zaudējums, kur pasaules cīņā nozīmīga ir katra minūte tik svarīgā kaņa gaitā.

Svētkus svinot gribam rast jaunas atziņas un spēkus. Atjaunotā spēkā latvietis grib pildīt pienākumus, ko viņam uzliek Visuvarenais, tauta un laikmets. Svētā Gara vadīti, mēs gribam saskatīt kā pasaulē, tā pašā cilvēkā Dieva ceļus un godību. Izbrīduši gara truluma apēsto lielniecisma verdzību, lai redzam, kādā pelēcības dzīvē gribēja novest tautu tie uzskati, kas noliedza visu to, kam bija vārds — svēts. Arvien vairāk un vairāk mums jāmācās vērtēt un mīlēt dievišķā gara spēks, bez kuņa nevarēsim pastāvēt. Tiem daudzajiem, kas ir remdeni un vienaldzīgi pret garu, jātop citādiem. Kas sevi slēpj dievišķā gara ugunsliedzi — tiem tā jāmet auksto ceļos. Latvju tautai ir jābūt ar uguns dvēseli un ugunsmeili, kā tas bija pirmajai Vasarsvētku draudzei.

Daudzās asaras un nopūtas liecina, ka mūsu dzīvē viss nav kārtībā. Ne jau mēs skumstam par dzīves apstākļu smagumu. Ar dziļu nožēlošanu ir daudzreiz jāredz, ka mums trūkst gara, dievišķas dzirksts un sajūsmas. Garam valdot, mums nebūtu tik daudz nauda, skaudības, melu, atbrībības. Smagajos tautas pārbaudījuma brīžos arvien jātiecas pēc spīrgatājam gara dvēsmām, kas izklidina tumsos mākoņus, paceļ, iejūsmo. Kā Latvijas kalnos Jānos no kalna uz kalnu atmirdz ugunis, tā no sirds uz sirdi, no sētas uz sētu, Vasarsvētkos lai liesmo Svētais Gars. Tauta lai saug gara kopību.

Jau pirmajos Vasarsvētkos to nozīmī pauda nesaraujāmā vienība, kas vadīja cīņās topošo baznīcas organizāciju. Kopības apziņā kristīgos auga jaunais mīlestības bauslis. Vienības un vienprātības saitēm apņemot tūkstošus un atkal tūkstošus, arvien vairāk cēlās granīta cietā griba kalpot, ziedoties. Aktīvi visur darboties līdzī, kaut arī tu esi mazākais starp mazākajiem, bija katra pirmkristieša cēlais uzdevums.

Kur tagad tautas un kristīgās kopības intereses sauc pēc karstām sirdīm, visu tautas spēku aktīvas līdz-

(Turpinājums 2. lapp.)

V. Vilmsons.

VASARSVĒTKOS

Lec šorit saule spožāk kā arvien,
Un rits pār zemi sudrabautu sien.

Tur kalnā sauc jau svētku zvani,
Tie saulei preti paceļ mani!

Lec saule šorit spožāk kā arvien,
Un rits pār zemi sudrabautu sien.

Balts dievnamā kalnā aicina
Šo sauli, Dievu sveicināt.

Un lūgt lai svētī latvju tautu,
Tai ilgu, Baltu mūžu ļautu.

Latviešu patriotu moku ceļš

Gan tikai gadu un dažas dienas mūsu zemē valdīja asiņainais bolševisma režīms, bet pietika šī viena gada, lai ievestu latviešu tautu neizsakāmās ciešanās un pierādītu, ka mūsu tautas bojā eja — garīgā, saimnieciskā un fiziskā iznīcināšana ir bijusi šī režīma gala mērķis.

Kaut arī Staļina negēlīgais mūsu tautas iznīcināšanas plāns tikai pa daļai realizēts, tomēr tas mums cirtis bezgala dziļas rētas. Tūlīt pēc 1941. g. 1. jūlija Tautas palīdzības izziņu birojs uzsāka zudušo tautiešu reģistrāciju. Tā rādīja, ka bolševiku valdīšanas gadā noslepkavoti 1.482, no cietuma izsūtīti 6.182, 13./14. jūnijā izsūtīti 15.081, kara dienās pazuduši (apcietināti uz ielām, darba vietās un aizvesti) 13.077, kopā 35.828 personas — 24.135 vīrieši, 7.417 sievietes un 4.196 bērni līdz 16 g. vecumam.

Apcietināto ieraksti cietumu kameru sienās rāda, ka viņu izsūtīšana sākusies jau 1941. g. martā. Zināms, ka aprīlī vien no Rīgas aizgājuši divi ešaloni ar spaidu darbos notiesātiem latviešiem — viens (neliels) uz Kazachstānu un otrs — uz Kotelasu (900 cilvēki). Aprīļa, maija un jūnija sākumā daudz notiesāto izsūtīti arī mazākos pulciņos, pat pa vienam, vai nu uz Kotelasu, Karagandu, Taškentu, Marjinsku, Vladivostoku. Daudzi pārsūtīti arī uz Pēterpils un Maskavas cietumiem.

Cietumos atrastie dokumenti un vēlāk iegūtās citas liecības norāda, ka līdz kara sākumam viss vairums (90—95 proc.) no notiesātiem izsūtīti uz Komi autonomo republiku Eiropas Krievijas galējos ziemeļos, kur tie notiesāti dažādajās NKVD spaidu darbu nometnēs un nodarbināti dzelzceļu būvēs, meža darbos u. c. Kāds apcietināto sieviešu ešalons sūtīts uz

Potjmas staciju pie Maskavas — Penzas dzelzceļa. Visu apcietināto evakuācija no Latvijas cietumiem sākās 23. jūnijā.

Par kara dienās evakuēto cietumnieku ešelonu gala stacijām ziņas trūcīgas. Ir norādījumi — ieraksti cietumu grāmatās, ka daļu bijis paredzēts evakuēt uz Krasnojarsku. No dzelzceļa virsvaldes ziņām redzams, ka cietumu evakuācijas laikā daži ešloni sūtīti uz Kuibiševu. Ir daži norādījumi, ka no labošanas piespiedu darbu kolonijas Nr. 2 Valmiermuižā ieslodzītie izsūtīti uz Naļčiku Kaukazā, kur nonākuši 8. jūlijā (400 cilvēki) un nometināti spaidu darbu nometnēs. Bet tuvojoties vācu karaspēkam ap 20. decembri daļa evakuēta tālāk uz Vidusāziju, daļa — sodu izcietušie, vai uz īsāku laiku notiesātie, kas gan bija tikai kriminālisti, atbrīvota un daļa turpat nošauta.

No izsūtītiem cietumniekiem dzimtenē atgriezušies vairāki, bet tie visi ir uz neilgu laiku par krimināliem pārkāpumiem notiesāti. Acīmredzot tiem izsūtīto nometnēs bijis vieglāks režīms. No «politiskiem» līdz šim nav atgriezušies neviens.

1940. g. jūnijā pēc noteiktā plāna latviešu tautas iznīcināšanas akcija ar 1941. g. 13./14. jūnija nakti kļuva masveidīga. Ar apcietināšanām un nāves sodiem vien latviešu tautas, kā komūnisma idejām nepiemērotas, iznīcināšana nebija iespējama. Daudz vienkāršāks ceļš bija izsūtīšana uz Sibīriju. To veikt bija paredzēts «trīciena tempā» sekojoši: 1) militārpersonas, redzamākie valsts, saimnieciskie un sabiedriskie darbinieki, 2) «kulaki» — zemes īpašnieki līdz 5 ha, 3) visa pārējā inteliģence. 14. jūnijā tika izpildīts šī plāna pirmais punkts un latviešu tautai atrāva krietnākos tautiešus, vairāk kā 15.000. Neizpildīti palika abi pārējie punkti. No atrastā NKVD (čēkas) plāna par izsūtāmo ešalonu skaitlisko sastāvu un virzienu redzams, ka lielāko daļu trimdai lemtu latviešu bijis paredzēts izsūtīt uz Sibīrijas centrālo daļu (6.900 personas uz Krasnojarskas apgabalu, 2.000 uz Novosibirsku, 400 sievietes uz Karagandas apgabalu), 1.905 personas, kas plānā apzīmēti par «kriminālnoziedzniekiem» patiesībā, laikam, ģimenes galvas — uz Eiropas Krievi-

jas ziemeļiem (Puksu, Solikamsku) un, beidzot, 5.000 uz Babiņinu Tulas apg., netālu no Kalūgas.

Kā redzams no Dzelzceļu virsvaldē atrastiem dokumentiem, ešloni visos plānā minētajos virzienos tiešām ir gājuši, tā tad jāpieņem, ka šis NKVD plāns visumā izpildīts. To apstiprina arī nedaudzās vēstules, kas saņemtas no 13./14. jūnijā izsūtītajiem latviešiem: visas tās nāk no vietām, kuŗas paredzētas šīnā plānā (Babiņino, Novosibirskā). To, ka daļa izsūtīto latviešu novietota Sibīrijas vidienā, Novosibirskas-Tomskas — Krasnojarskas apgabalos, apliecina arī vairāku gūstekņu u. c. agrāko šo apgabalu iedzīvotāju izteicieni. Tā, starp citu, ir ziņas, ka Ačinskas apgabalā pie Čulimas upes (aiz Tomskas) 1941. g. vasarā celtas barakas, kuŗās vēlāk novietoti izsūtītie latvieši. No Novosibirskas apgabala nāk arī tie divi 14. jūnijā izsūtītie, kuŗiem vienīgiem līdz šim laimējies atgriezties dzimtenē. Vairāki tagad Latvijā pārnākuši Padomijas latvieši sakās redzējuši izsūtīto latviešu ešlonus Tomskā un arī dažādās citās stacijās vīpuss Urāliem. Ir daži norādījumi, ka izsūtītie (vīrieši un, iespējams, arī ģimeņu galvas) atrodas arī Marinskas spaidu darbu nometnē.

Atzīstot par puslīdz drošu to, ka 13./14. jūnijā izsūtītie mūsu tautieši visumā nonākuši tajās vietās, kuŗas paredzētas NKVD plānā, nav tomēr jāpieņem, ka vēlāk tie varbūt pārvietoti kautkur citur. Īpaši tas sakāms par tiem, kuŗus izsūtīja uz Babiņinu un kuŗi tur, kā no saņemtām vēstulēm redzams, ap 1941. g. 19./20. jūn. arī bija jau nonākuši. Dažus mēnešus vēlāk Kalugas-Babiņinas rajonu ieņēma vācu armija, bet nav ne mazāko norādījumu, ka tur būtu atrasts kaut viens izsūtītais. Tāpēc gribot negribot jāpieņem, ka frontei tuvojoties, tie visi evakuēti kautkur tālāk, bet kur — par to nav izdevies iegūt nekādus norādījumus.

Par to, kur atrodas cilvēki, kas Latviju atstāja kara dienās, aizejot vairāk vai mazāk piespiedu kārtā līdz bēgošai sarkanarmijai, ir samērā daudz norādījumu no tiem, kam laimējies pāri fronteļ atgriezties dzimtenē. To viss vairums atrodas apgabalos starp Maskavu un Urāliem, galve-

nā kārtā Gorkijas un Kirova apgabalos (sevišķi gar Vjatkas upi), Tie ir arī Molotovas apgabalā, tāpat Māru, Čuvašu un Tatāru autonomās republikās u. c. Latviešu dzelzceļnieki jau 1941. g. jūlija vidū bij koncentrēti Jaroslavas apgabalā dažādos darbos. Vīrieši, kā tagad noskaidrojies, vēlāk mobilizēti un nosūtīti uz fronti. Par bērniem, kuŗus aizveda no bērnu namiem un patversmēm, ir norādījumi, ka tie nosūtīti uz Kazanas apvidu un vēl arī tagad tur atrodas. Dzīvojot nehiģiēniskos apstākļos, liela daļa no tiem epidēmijās miruši. Par latviešu jūrniekiem ir ziņas, ka tie nosūtīti tālāk uz dienvidiem — uz Arāla jūru un Balchaša ezeru.

Kādos apstākļos dzīvo izsūtītie mūsu tautieši, par to no gūstekņiem, diviem pārnākušiem 13./14. jūnijā izsūtītiem un dažiem desmitiem pārnākušiem apcietinātiem un līdzizrautiem, ir iegūta samērā pilnīga aina. 13./14. jūnijā izsūtītiem izsniegti dokumenti, kuŗos atzīmēts, ka viņi izsūtīti Sibīrijā uz 20 gadiem, bez tiesībām atstāt dzīves vietu. Dzīves apstākļi katrā izsūtīšanas vietā ir savādi, atkarībā no varasviru izturēšanās. Izsūtītie cietumnieki un ģimeņu galvas strādā necilvēciskos apstākļos daudzajās spaidu darbu nometnēs, kuŗas plaši jau aprakstītas presē. 13./14. jūnijā izsūtīto un tāpat arī liela daļa līdz izrauto tautiešu strādā kolhozos, mežos, koku zāģētavās, sikos rūpniecības uzņēmumos un daļa sieviešu arī dažādos arteļos. Strādā arī bērni. Pārtiek no niecīgas izpeļņas un līdzpaņemto mantu izpārdošanas. Daļai līdzpaņemtās mantas jau ceļā atņemtās. Daudzi izsūtītie pārtiku meklēdami, kļūstot no kolchoza uz kolchozu. Tas isumā ir viss, ko divos gados izdevies uzzināt. O. Freivalds, TP Informācijas daļas pr-ks.

Vasarsvētkos

(Sāk. 1. lpp.)

darbības, tur arī šodien mums jāceļas arvien lielākai rosībai un gribai kalpot, ziedoties. Daudzās drupas aicina jaunus cēlājus un vadītājus.

Jāapzinās, ka drupas nenozūdīs, ja valdīs nevienprātība. Cilvēka iekšienē Dieva garam ir jāceļ templis, kuŗu nevar sagrāut ne laiks, ne bargās kara vētras. Garam cilvēks vispirms ir jāpaceļ pretim mūžībai, tikai tad cilvēks viegli varēs panest uz laiku uzliktos smagumus, celt gaišo dzīvi. Gara vadītā, ar dievišķo uguni krūtīs, mēs spēsim darīt darbus, kas pacels no kara ēnas miera saulītē. Tad nebūsim rūpju nomāktie, bet gaišā gara vadītāji par paliekošu svētību savai tautai un zemei — tai kopībai, kuŗai vēltīti Vasarsvētki. Savas zemes un kristīgās draudzes īsti dēļ un meitas lai esam arī mēs.

Mācītājs J. Silpā.

Baigais gads latviešu dzejas atspulgā

Šodien līdz ar latviešu dzejniekiem gribam vēlreiz mest skatu atpakaļ drūmajā pagātnē, lai atcerētos tās šausmas, ko bolševiki uzvēla mūsu tautai, un godbijībā liektu galvas to varoņu priekšā, kas savas latviskās pārliecības dēļ aizgājuši moku pilno ciešanu ceļu.

Jau drīzi vien pēc bolševiku ienākšanas Latvijā viņu melīgo solījumu vietā sāka parādīties viņu īstā daba — sākās latviešu apcietināšana, mocīšana un slepkavošana čēkas pagrabos. No latvju tautas cietēju lūpām, nesot šo asiņu upuri, pret debesīm pacēlās sāpju sauciens, ko dzejniece Aida Niedra izteikusi rindās: «Esi žēlīgs, Dievs, neatstum mani — manas asinis upurī zied». Elza Stērste dzejolī «Latvijai» teic: «Kā aptumšojies saules vaļģ, tas latviski bij barga, tas laiks bij barga, kad zūdēt tumsā brīdī. Tomēr tautai bij jābrīnās šai tumsā, latvietim bij jābrīnās svešas «gudrības», bija jāgodā svešu, asināķeru varoņu vārdi, jādzīvo latviski garas svešas dzīsmas — dzīsmas par Staļinu un plašo dzimteni. Tomēr bija

maz to latviešu, kas pārdeva savu tautu, — vairums bija un palika tai uzticīgi. Tauta dziedāja šīs dzīsmas ar citiem tekstiem, kas vērsās pret asiņaino režīmu un izteica latviešu īstās domas.

Bet tautas ciešanu mērs vēl nebija pilns, vēl bija jānāk tumsākai un drūmākai naktij, kuŗā, kā dzejnieks Skalbe teic: «Daudz mocekļu bij izredzēti tev, mana mazā tēviņa, kas līdz ar mātes vārdu svētu čukst sāpju stundā — Latvija». Šis baigais upuru laiks pienāca 1941. gada jūnija vidū, kad aizrestotu vagonu rindas tūkstošus aizrāva ciešanu ceļā Padomijas nezināmā tālumā. Elza Kezbers dzejolī «Grūtā naktī» saka: «Liekas, šonakt zeme visa nodreb asarās un mokās. Tur aiz restēm galma dzīsa, Dievs, tos glābt stāv tavās rokās». Un tad dzejniece redz, ka Dievs ar Hosonu Evu dedz debesīs uguns rakstu: «Jūs, kas mokās, svēti būsit savai tautai, jūsu vaļģis kaltās rokās pacelīs karoga latvju dzevi!»

Dzejnieks Andrejs Eglītis dzejolī «Izpostītā sēta» jautā:

Kam tauts kritusi tik sīvā pusta sods?
Skumst atstāta sūpulis un pavards tumsas dzīsa.

Tos, kas ķēl stāigājuši, aizmirstība godā.
No sirmā arāja un meitām nav ne vēsts
Steidz ērkšķi uzvaru par aizgājušiem svinēt
Un, zālēs lemidzā, gul' tīruma neuzplēsta...

Dzejnieks Jonass Miesnieks tēlo lauku sētu 14. jūnija rītā: Drūmi šalc apses, pagalmā gul' nošauts uzticīgais suns, tēvs velti taujā pēc sava dēla, meitiņas un sievas. Te pāri gājis komūnistu bandu nestais iznīcības un nāves viesulis. Liekas, ka nav vairs dzimtenei senā spožuma. To saka arī Andrejs Eglītis:

Nav spožuma vairs dzimtenei,
Kur vien tu nīkojies un ej,
Ik ceļā ar bērnu skujām klīst —
Sirds neprasa, kas applabāte.
Viss, viss nu simtkārt prātā nāk,
Kad veļu migla līnāt sāk:
Ši zeme dvēselēm apstāta
Kā liela, skumja kapsēta.

Bolševiku varmācība lika daudziem latviešiem atstāt savas dzimtas sētas, doties mežos un sākt partizāņu gaitas. Dzejnieks Alfreds Kvālis dzejolī «Latviešu partizāns» teic:

Viņš aizgājis, kad baidā
Bij stunda tautai klāst.
Ar nāvi vāgu vaigā
Lad' šķētes labprāt.
Mācās patiesi tautas vārds,
Un skumst cūcīti labā,
Un soļos cūcīs klīstē
Un visur vērsis kapsē.

Kad, varenu kara viesuļi nestā,
ausa atmaksas rīts, latvju partizāņi
bij pirmie, kas stājās blakus vācu karavīram, lai cīnītos par savu tautu, savu dzimteni. Šiem latvju karavīriem skan Andreja Eglīša pazīstamais dzejolis «Karavīrs», ko dzirdam latviešu karavīru pusstundās.

Pagājis baigais gads. Atkal reiz, kā dzejniece Zinaida Lazda teic: «Pēc grūtu dienu pulka pienācis mirklis sals, pēc moku gada mēmas aizlūgšanas un dziļas tumsas atkal staro Dieva galds. Un sieva, bērns un vīrs, kas mežā slēpies, beidzot ticis mājās, pie Dieva galda stāv kā senāk stājās». (Dzejolis «Vakarēdiens»).

Bet tautas dvēselē sēras par aizvestajiem nav zudušas. Tās kvēl un sāp. Nebeidz sirmā māmuļa saukt mājup savu dēlu, un šīs mātes sirds ilgu sauciens liekas tik stiprs, ka, šķiet, debesīm tas jādsird un jāuklausa. Aleksandrs Polčis «Dzīsmā par trimdnieka māti» saka:

Vai var tie nepārnākt, ko māte gūda,
Ligavas un sievas, kas aizlūgšanas rādes?
Nekrās balta, Daugava! Rimsties vijot,
jūrai!

Lai tie dzird, kas mājup sauc bērnu dzimtas sēta.

A. P.

Liepājas drūmākā diena

1941. gada 14. jūnija agrs rīts. Liekas, ka tam vajadzētu būt parastam rītam, kad steigšoties uz savām darbā vietām ietnes segu dīmdīna strādnieku «ojī. Šis rīts tomēr stipri atšķiras no pārējiem. Pilsētā valda neparasta kustība. Straujā gaitā pa ielām ripo smagās automašīnas pieblīvētas ar cilvēkiem. Ar šautenēm, kuru smadze durkļi draudīgi veras pret braucēju sejām, automašīnās sargvietās sēž NKVD kaipi. Blakus šoferim novietojusies miliči. Savādas, svešas ir viņu sejas, no tām divēš necilvēcis-kums un iznīcināšanas kāre. Nevienš liepājnieks tos agrāk pilsētā nebija manījis. Kur viņi radušies un ko nozīmē jauzu pārpilnās mašīnas, kas traucas vienā virzienā — uz dzelzceļa staciju? Tāds jautājums radās katrā agrajā ielas gājējā. Tikai vēlāk pilsētā atklājās drausmīgā patiesība — latviešu izsūtīšana trimdā, kuŗu iepriekš rūpīgi izstrādājis čeka. Svešie miliči bija speciāli šim uzdevumam atsūtīti no padomijas.

Kā norisinājās šī latviešu tautas lielākā tragēdija, to pastāsta aculiecinieki. Kāda sieviete, kas čekistu ieburkuma brīdī atradusies izsūtāmā dzīvoklī, stāsta:

«Gulējām vēl saldā miegā, kad pēkšņi no tā mūs pamodināja spēcīgs klauvējiens un kāju spērieni pie durvīm. Kad atvērām, pa tām ieklupa miliči, krievu valodā vaicājot: «Vai jūs esat pilsonis N.?» Sapņdami piekritošu atbildi, viņi uzaiicināja N., viņa sievu un mazo meitiņu ātri sagārbīta, jo tiem esot jāaizbrauc. Uz kāpieni, tamdēļ». Čekisti atteicās sniegt nekādus paskaidrojumus, bet piezīmēja, ka lai līdzī nēmot veļu, drēbes, pārtiku un vārāmos katliņus. Tad viņi aizgāja, soloties pēc stundas atnākt tiem pakal. Dzīvoklī pie durvīm sardzē palika šķībacains mongo-lis. Ar savu glūnošo skatu viņš vēroja katru mūsu kustību. Draudoši pret mums vērsās smailais šautenēs durk-lis. Raudas un nopūtas skanēja krēslainajā istabā. Skaļi raudāja mazā meitenīte, kad māte to izcēla no gultiņas un apvilka tai drēbītes. Viņa raudāja par iztraucēšanu no saldā miega, bet nenojauta kādā moku ceļā tai

būs jādočas kopā ar nātī un tēvu. Nepagāja stunda, kad pēc saviem upuriem atgriezās čekisti. To nemi-tīgi skubināti, vīrs ar sievu, kuŗa pie krūtīm pieglaudusi savu mazo meiti-ņu, ar saipiem atstāja dzīvokli. At-sveicinoties viņi man teica: «Sveicini visus radus un paziņas un saki, ka varbūt vēl kādreiz tiksimies. Mēs ne-esam neko ļauna darījuši un nezinām, kas ar mums notiks». Vejot durvis aizejošo akatī vērās pie dzīvokļa sie-nas novietotajā gleznā, no kuŗas pretīm raudzījās Kristus galva ar ērkšķu kroni ap pieri. «Ak, Dievs, palīdz!» klusi šūkstēja aizvesto lūpas. Tad viņus iegrūda automašīnā, kas tos aiz-veda uz staciju. Prom no tēvzemes, lai nekad to vairs neredzētu».

Tāds, ērkšķiem un asarām klātais sāpju ceļš bija jāiet 640 liepājniekiem. Par ko? Tamdēļ, ka tie bija isti latvieši.

Ielās drūmējās ļaudis. To sejas bi-ja skumjas, zudis bija dzīves priecī-gais smaids un jautrās valodas. Klu-šu, nodūruši galvas viņi vēroja savu tautiešu, radu, draugu, pazīstamo aiz-vešanu trimdā. Daudzu sejas pavidēja asaras. Cik daudz gan tās tika izlietas! Cik vaidu un nopūtu atskanējās die-nās, kad latviešu tautas kermeņi tika sistas dziļās brūces! Aizvesto pēdējais sveiciens bija balto mutautiņu vēdas, ko tie raidīja ielu malēs stāvošiem. No kādas automašīnas pacēlās kāds sirmgalvis un skaļi balsī sauca: «Lai dzīvo Latvija!» Tikko viņš to bija pa-teicis, šīdu gvardists to nogrūda uz sola un nosēdās blakus.

Ar katru stundu ielas kļuva arvien

plnākas ļaudis, jo daudzi latvieši šo dien bija atstājuši savus dzīvokļus baidīdamies, ka arī tos nemeklē mā-jās.

Starp aizvestajiem liepājniekiem daudz bija latviešu sabiedrisko dar-binieku, iestāžu un saimniecisko uz-ņēmumu vadītāju, policistu, aizsargu un strādnieku. Visus viņus židiskie čekas vīri izrāva no savas tautas vi-dus un aizveda uz Sibīrijas taigām. Daudzus no tiem aizveda no darba vietām un tie pat nepaspēja atveici-nāties no saviem piederīgiem. Kādu bij. policijas darbinieku čekisti no-vēra uz ielas un iestūma automašīnā, neļaujot tam pat ieliet vaihālā nopirkto maizi.

Čekistu ordu trakošana Liepājā nerimās arī nākošā naktī. Kā plēsīgi vilki pa tumsajām ielām klīda no padomijas atsūtītie miliči meklēdami savu upuru adreses, kas tiem bija ierakstītas izsūtīšanas orderos. Daudzi Liepājas latvieši šo un arī tālākās naktis savos dzīvokļos nepavadīja, bet pārnākšoja pie saviem paziņām, vai arī meklēja patvērumu tuvējos me-žos. Tādā veidā no trimdīnieku gai-tām izglābās ne viens vien latviešu patriots. Pēc Liepājas atbrīvošanas viņi atstāja savas paslēptuves un priekā karogotās pilsētas ielās sveica vācu kapavīrus, kas bij paglābuši lat-viešu tautu no bojāejas. Daudzi lie-pājnieki pieteicās latviešu pašizsēr-dzības spēku vienībās. Tagad tie kā latviešu leģionāri modri stāv sarg-postenī austrumos, lai nekad vairs bolševiki nevarētu atkārtot baigo 1941. gada 14. jūniju. J. R.

Rīt svinīgs akts Liepājas operas un drāmas teātrī

Latvju tautas sēru dienai veltīto piemiņas aktu rīt pl. 16 Liepājas ope-ras un drāmas teātrī atklās pilsētas vecākais J. Blauss. Referātu — «Aiz-vesto piemiņai» lasīs prāv. K. Val-ters. Koncerta programā operas so-listi E. Kukaine, L. Māršalka, A. Ob-šteins un B. Piekalnis dziedās J. Medīna, A. Kalniņa, J. Ķepiņa, A. Zi-linska, L. Garutes, J. Norviņa un J.

Ivanova skandarbūs. Operas koris un orķestris B. Ķuņķa vadībā atskaņos A. Jurjana kantāti «Tēvijai» (solo E. Kukaine) un J. Vitola «Beverinas dziedonis». Aizvesto latviešu piemi-ņai veltītas dzejas lasīs teātra aktieris K. Adernieks. Svinīgajā aktā ai-ci-nāti piedalīties visi liepājnieki. Ieteja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Dzimtenes saukums

1941. g. 24. nedēļa no 18.—19. jūnijam.

Zīdī stāv aiz visa, un viņi ir tas, kas mums pieteicis cī-ņu uz dzīvību un nāvi.

Reichsmaršāls Gērings.

Zīdu jautājums patlaban stāv pa-saules vēsturē savā vienreizējā atris-inājuma priekšā. Zīdi vienmēr ir bijuši instinktiīvi ienaidnieki visiem eiropiešiem un visām pārējām tau-tām un rasēm, ar kuŗām tiem nā-cies saskarties. Tādēļ nav nekādas starpības, vai ar zīdiem apietas labi un atļauj tiem visas tiesības, vai tos drīz pēc viņu patiesās dabas paziša-nas ierobežo geto mūros.

Arī šini karā Maskavas, Londonas un Vašingtonas žīdi atkal spēlē kopē-ju spēli pēc tam, kad tiem bija izde-vies ar bolševistiskās kustības palī-dzību sasniegt «panākumus». Kamēr žīdi neaprobežoti valda padomju val-stī, Savienoto Valstu un Anglijas li-berālismam tiem jāpaklausa arvien vairāk. Angļi un amerikāņi ar žīdis-ko ietekmju pastiprināšanos ir tik tā-lu novājināti, ka viņi šodien, tāpat kā pirms viņiem franči, nav spējīgi pašī lemt par savu nacionālo likteni, bet gan tie pārdevušies žīdisma ipa-šām interesēm.

Nacionālsociālistiskā Vācija ir iz-pratusī kopējo problēmu un zina, ka tā nozīmē visu to spēku iznīkšanu un pastāvēšanu, kuŗi kādreiz ir cēlušī cil-deno un vareno Eiropu, un ka žīdu jautājuma atrisinājums ir svarīgs uz-devums visām Eiropas nācijām.

14. jūnija piemiņa Cīravā

Latviešu tautas sēru dienas sarīkojumus 14. jūnijā Cīravā rīko Cīravas, Dzērves un Dunalkas Tautas palīdzības iestādes un šo pagastu pašvaldības ar šādu programmu: pl. 15 dievkalpojums ar aizlūgumu par aiz-vestajiem tautiešiem Cīravas baznīcā, pēc tam Cīravas tautas namā mag. phil. H. Celmas priekšlasījums un koncerts ar Lie-pājas operas un drāmas teātra mākslinie-ku Veltas Ozols, Eriķas Līgotnes, Arnolda Skaras, Pet. Latīševa un Herb. Strupa pie-dalīšanos.

H. CELMA

LAIMĒ NELAIMĒ

(Vasarsvētku stāsts)

Kad smaragdzaļo meiju vezumī braukā pa šaurajām ieliņām un visas malu maliņas smaržo pēc svaigcep-tiem saldajiem rautiem, tad katrs bērns mazajā Kursas pilsētiņā zina, ka Vasarsvētki klausdina pie vār-tiem. Kad ap launaglaiku Sv. Kat-rīnas zvani sāk gaviļēt «Ding - ding-dang, ding-dang, ding-dang!», tiem atsaucas Sv. Anna un beidzot pievienojas Sv. Jēkabs, tad svētki jau ienākuši katrā namā un namiņā. Jā-met miers ikdienas solim un jāpošas tos cienīgi uzņemt.

Skaņas virmoja gaisā ātrāk un jautrāk, iezvanot Vasarsvētkus. Pa pašu ielas vīdu Siena tirgus virzie-nā gāja jauna sieviete, meiju pār ple-ciem un milzīgu piņepu pušķi uz ro-kas. Aiz viņas kā uzticīgi milzu su-ņi gāzēlējās divi tumšbrūnas govīs. Pretimnācēji nevilus pasmaidīja, jo kas gan nepazīna skaisto un piemi-līgo Ilgu Saulīti! Tikai viens nesmaidī-ja — pilsētiņas staltākais un bagātā-kais puisis Ģirts Alksnis. Stāvēdams sava veikala durvīs, viņš cieši saknie-ba lūpas, nolaida plakstus un nešķītās nācēju redzam. Un tomēr viņš skaidri kā uz dēlnas redzēja Ilgu apstājamies pie mazā nameļa pāri pretim un at-vejam vārtus. Viena raibala rāmī ie-līgoja pagalmā, bet otra spītīgi ieņā-cās un uzņēma riksi uz pilsētiņas cen-tru. Ilga lūdzoši pavērsās Ģirtā. Būtu pieticis ar pāris viņa soljiem, lai no-grieztu ceļu pārgalvīgajam lopam. Bet Ģirts pat pirksta nepakustināja un tikai iesmējās salti un nīcīgi. It kā ēna pārlaidās Ilgas gaišajai sejai, kad viņa nometa zemē savu nesamo un steidzās gūstīt bēgli. Ģirts iegāja

veikalā un ar spalgu blīkskī aizcirta aiz sevis durvis.

Nelāgls smiekli kā atskabargas bi-ja ieurbušies paša smējēja sirdī, kas sāpīgi smeldza, pati nezinādama kā-pēc. Ģirts taču ienāda Ilgu. Reiz gan abus kaimiņbērņus bija saistījuši drau-dzība, no kuŗas Ģirta sirdī nemanot bija uzplaucis pirmās mīlas zieds. Bet toreiz mazā kņīpa pēkšņi bija patci-kusi, ka viņai par Ģirtu daudz mī-lāks dīlonslimais sētniecs dēls. Naba-ga Mīkelītis tagad jau sendienām du-sēja Jāņukalna kapsētā. Tomēr Ģirts vēl nebija aizmirsis savu pirmo ne-veiksmi, jo sevišķi tadēļ, ka tā līdz šim bija vienīgā viņa mūžā. Viņš bija pilnīgi pārliecināts, ka viņa naidis ir pamatots un īsts. «Velns lai parauj Il-gu ar viņas govīm! Vai tad pilsētā glītu meiču trūkums, kas viņas ap mani, kā apīpstīgas reibinādamas...» Ģirts sevi mierināja, cenzdamies pār-varēt dīvaino omu.

Vakarā Ģirts jautru draugu un draudzeņu pulkā sēdēja Liepāja greznās vasarņicas verandā. Glāzēs dzirk-stīja dzērieni, un galds vai lūza no iz-meklētiem gardumiem, jo namamāte taču bija bagātā viesnīcnieka vienīgā. Tomēr Ģirts nespēja iesilt, kaut gan Mirdza Liepīna aicināja un vilināja ka malduguns. Domas kā nesavaldāms bišu spītiests klīda uz Siena tirgus pu-si... Mirdza apsēdās viņam līdzās. «Ģirt, vai tu esi slimis? Ne tu ēd, ne dzers, viņas balsī drebēja neslēptas rūpes. «Mirdzulēn, līec viņu mierā!» sauca kāds stipri iereibis jauneklis, «pār viņu jau nācis svētais gars. Pēc pus-nakts viņš sāks runāt svešās mēlēs.» Zaimotājiem vārdiem sekoja smieklu

šalts.

Mirkli vēlāk Ģirts jau vientuļš stā-vēja upes stāvajā kraujā un klausījās ūdenskrituma vienmuļajā šalkoņā. Bet kas tas? Visapkārt plauksnījās dīvainā sarkana gaisma. Ģirts apcirtās apkārt. Kaut kur aiz pilsētas dārza pret debe-sīm pacēlās varens liesmu stabs, un pāri viņai pilsētiņai plandījās milzīga, melna, spožu dzirksteļu caurausts dū-mu karogs. «Uguns, uguns!» Ģirts kļiedza, cik jaudas, un skrēja, lek-dams pāri sētām un šķersodams pa-galmus, lai saīsinātu ceļu.

Drausmīgi nakts klusumā atbalsojas ugunsdzēsēju depo sīrēnas kaucieni, pārklieddami trauksmes zvanus baz-nīcu torņos. Jo vairāk Ģirts tuvojas Siena tirgum, jo lielāka kļūst burvma un skajāka kņada. Sievas vaimanāda-mas lauzta rokas, puskaili bērni raud. Brīvprātīgie ugunsdzēsēji skriedami aizākē misīna ķiveru siksnas. Plīst un lūzt izglābtās mantas. Atskan skarbas pavēles un niknas lamas. Klauzd skār-da spaiņi un šlakst ūdens. Joņo pajūgi ar ūdens mucām, un vienmuļi dūc šļūtenes motors. Bet pāri visam rūc un sprakš liels ugunsgrēks.

Spēcīgiem belzieniem Ģirts lauž sev ceļu Saulīšu pagalmā. Vienu brū-naļu aiz valga ķēdes tur kāda sveša sieva. Kūtiņas jumts deg kā lāpa. Kaut kur dzirdama Ilgas mierīgā bals, kas pierunā gotiņu nākt laukā. Ģirts metas liesmu pārņemtajā ēkā un mirkli vēlāk parādās durvīs, vilk-dams sev līdzī izbaļļu pārņemto lo-pu. «Ilga, Ilga!» viņš sauc, bet Ilgas nav. Kāds ugunsdzēsēja viņu satur: jumts katru acumirkli varot iegāzties. Pārcilvēcīgiem spēkiem viņš izraujas. Kodīgā dūmī cērtās acis un smacē plaušas... Un tad viņš grīlodamies iet pa Siena tirgus nelīdzeno bruģī, sāpo-šās rokās nezdams Ilgu. Pakal kā uzticīgi milzu suņi nāk abas brūnājas. Valgu ķēdes skanēdamas trin akme-nus. Aiz viņiem paliek degošo namu bloks, kas liesmo kā milzu sārts pret

naksnīgajām vasaras debesīm. Tad pār Ģirtu nolaižas it kā biezs, melns aizkars, aizsegdams notikumu turp-māko norisi...

Ģirts atmodās kā no dziļa spirdzi-nātāja miega. Balto dzelzs gultu rin-das un pār viņu noliekusies žēlsirdīgā māsa pārāk skaidri liecināja, ka viņš atrodas slimnīcā. Iesīrmā māsiņa laiņi pasmaidīja un mierinādama tei-ca: «Neuztraucieties, Alksņa kungs! Jūsu nams ir sveiks un vesels. Un ar tām pāris deguma brūcēm mēs arī drīzī vien tiksīm galā...» It kā viņš kaut mirkli par to būtu domājis! Elpu aizturējis, Ģirts gaidīja, ka viņa vēl ko sacīs, to, ko viņš par visu vairāk gribēja zināt, bet ko jautāt nebija drosmes. Bet māsiņa klusēdama sa-kārtoja gultas segu un kaut kur izgai-sa, pirms viņš paspēja to aizturēt.

Tad atvērās durvis, un tanis stā-vēja — Ilga! Ap viņas slaido stāvu kū-lājās platas, svešas drēbes, bet kuļlās matu piņes ap galvu vizēja kā telta vaiņags, un zilās acis bija pilnas asa-ru valgmes. Bikiļiem, nedrošiem šo-ļiem viņa pienāca pie Ģirta gultas un stiepa viņam pretīm pāris pusvītušu baltu cerīnziedu ķekaru. «Redzi, Ģirt, man vairāk nekā nav atlicis kā šie ziedi no mātes dēstītā krūma un manas gotiņas. Pusi savas bagātības es atnesu tev...» viņa mēģināja smaidīt, bet lūpas raustījās apvaldī-tās raudās. «Tev tainība, Ilga, tu esi gluži, gluži nabaga», Ģirts teica lēni un noteikti, «jo tavš jaunības skaistums, tavas čaklās rokas un krietnā sirds kopā vakarnakts pieder man. Šos savus dārgumus es neatdošu ne-vienam, pat tev pašai ne».

«Mīļais...» Ilgas roka liegi pieskā-rās Ģirta matiem, un viņas seja at-mirdzēja mīlestības svētais spūzums. Ģirts noreiba no pārliecīgās laimes un aizvēra acis. Viņam šķita, ka šie gai-šie Vasarsvētki nekad nebeigsies un ka nebūs vairs nevienas pelēkas ik-dienas līdz pašam mūža galam.

Asinaini atsisti atjaunoti padomju uzbrukumi

IEŅEMTI 118 BOĻŠEVIKU BANDU NOCIETINĀTI CIEMI UN MEŽU NOMETNES. — NOTRIEKTI 54 BRITU BUMBVEDĒJI.

Vadoņa galvenā mītne, 1943. g. 12. jūnijā. Bruņoto spēku virspavēlniecība ziņo:

Austrumfrontē cīņas darbība atkal atdzīvojās. Bez triecienspēku darbības Kubāņas priekštilta pozīcijā un Miusas frontē Orlas sektorā notika cīņas, kuru gaitā padomju uzbrukumi pēc stipras artilērijas sagatavošanas uguns asinaini atsisti.

Apkāpjot bandas frontes vidusdaļas aizmugures apgabalā SS un policijas spēki dienām ilgās smagās cīņās, kuŗas apgrūtināja gandrīz nepieejamie mežu un purvu apgabali, iztīrīja tālākus apvidus. Neskatoties uz sīksto pretestību, iepēmti 118 nocietināti ciemi un mežu nometnes un sasprindzināti 162 bunkuri. Bez daudziem kritušiem bandas zaudēja lielus ieroču un materiālu daudzumus.

Pantelarijas itāļu garnizons ūdens trūkuma dēļ izbeidza pretestību pret ienaidnieka nepārtrauktiem uzbrukumiem no gaisa un jūras.

Vakar pēcpusdienā kāda amerikāņu lidotāju vienība no liela augstuma nometa bumbas uz Vihelmshafenas un Kukshafenas pilsētām, Ziemeļvācijas piekrastes apgabalā. Iedzīvotāji cietuši zaudējumus.

Pagājušā naktī britu bumbvedēji uzbruka Rietumvācijas apgabalam, galvenā kārtā Diseldorfas pilsētai. Ar bumbu trāpījumiem dzīvokļu rajonos iedzīvotāju vidū nodarīti smagi zaudējumi un radīti ievērojami postījumi dzīvojamās un sabiedriskās ēkās. Pēc līdzšinējām ziņām ienaidnieks šinīs uzbrukumos zaudējis pavisam 54 lidmašīnas, galvenā kārtā četrmotorīgus bumbvedējus.

Mūsu paaudzes liktenis ir cīņa

Kijevā, 11. jūn. (DNB) Austrumu reichsministrs, reichsleiters Rozenbergs, apciemojuma laikā Ukrainas reichskomisāriātā, Rovnā izteica pateicību visiem vāciešiem, kas brīvprātīgi darbojoties Ukrainā palīdzējuši šīs telpas iekļaušanā. Jo sevišķi viņš pateicās vācu sievietēm, kuŗām savu darbu šeit vajadzēja sākt neiedomājami primitīvos apstākļos un kas ar ārkārtīgi lielām grūtībām radījušas priekšnosacījumus turpmākam darbam. «Tagadējais karš, teica reichsleiters, kļuvis par īstu pasaules karu, jo stāv viena otrai pretim ne nācijas, vai valdnieki, kas pēc kaujas atkal varētu bruņnieciski sasēties kopā ap vienu galdu, bet cīņa notiek par vareniem lēmumiem, kas poteiks milzu tautas ģimenes un tās pretinieku dzīves veidu un viņu pasaules uzskatu. Beidzot — šeit ir vairāk nekā cīņa par pasaules uzskatiem — tā ir

cīņa par pašu dzīvību. No tā rodas visi praktiskie plāni cīņā un ārpus tās, kā arī kārtosies visas problēmas, par kuŗām agrāk neviens nedomāja. Jo sevišķi šeit minams žīdu jautājums, kas Eiropas tautām uzstādīts jau kopš 2000 gadiem. To tagad vairs neatrisinās regionāli, kā pagājušos gadsimtos, bet tas jāatrisina kontinentāli visai Eiropai. Šim mērķim Vācija lej savu labāko dēlu asinis, kas tagad aizstāv Vāciju, Eiropu un austrumtelpu, kā vēl nekad. Tādēļ arī šinī telpā ir likums: ja vācu asinis list Eiropas aizsardzībai, tad Eiropai ir pienākums visus savus darba spēkus nodot Lielvācijas rīcībā.»

Lielajā sapulcē Kijevā reichsministrs Rozenbergs teikdams, ka mūsu paaudzes liktenis ir cīņa, norādīja uz to, ka bagāts laikmets nekad nav radījis lielus darbus. Lielā darbi ir cīņas rezultāts. Vācu nācija pārāk liela, lai kādreiz vergotu, kā to iedomājas ienaidnieks. Kamēr angļi zemojas boļševismam, Vācija aizstāv austrumos Eiropu. Vēsture nekad nepielādīs, ka piekritīs žīdu demokratismam. Arī austrumu tautām tagad jāsaprot, ka pienācis stāvoklis, kur tām jāizšķiras par chaosu vai kārtību. Visi mēģinājumi Eiropu saskaldīt izjukusi. Mēs ceram, ka šis karš Eiropas kontinentā būs pēdējais. Mēs tagad esam savas eiropeiskās sēstības centrā. Mūsu vienība vairs nav saraujama. Austrumu tautu leime un cildenais uzdevums ir būt salīstītiem tagad ar Vāciju un Eiropu.

Lauksaimniecības vadītāju sanāksme

ON. Rīgā. Pie Austrumvācijas reichskomisāra jūnija sākumā notika lauksaimniecības vadītāju sanāksme, kuŗā piedalījās ģenerālkomisāriāta lauksaimniecības nodaļu pārstāvji. Pārrunāja daudzas aktuālas problēmas, starp citu reprivatizācijas jautājumu, saimniecisko apvienību dibināšanu un sevišķi lauksaimniecības produktu ražošanu armijas vajadzību apmierināšanai.

Atzīst jauna Argentīnas valdību

Buenos-Airesā, 12. jūn. (DNB) Oficiāli ziņo, ka jauno Argentīnas valdību atznušas arī Bulgārija, Ungārija, Zviedrija, Savienotās Valstis, Lielbritānija, Meksika, Kanāda, visas Dienvidamerikas valstis, Kolumbija un Nikaragva.

niecīga. Degvīnu parasti piešķir tikai virsniekiem un komisāriem, bet kaŗaspēkam tikai pirms uzbrukuma. Lai vispār izprastu šo kaŗaspēka apģādi ar pārtiku, nedrīkst aizmirst, ka Padomju savienībā cilvēki ir ārkārtīgi peticīgi. Krievs var dzīvot no maizes un kartupeļiem, ko viņš arī tagad dara, jautājums ir tikai, cik ilgi viņš to izturēs.

Aiz padomju frontes

Cirichē, 10. jūn. «Tat» Londonas korespondents nodarbojas ar jaunākiem ziņojumiem par Padomju savienības saimniecisko stāvokli, kas saņemti Anglijā.

Sveicieša konstatējumi dod diezgan patiesu ainu par dzīves noteikumiem aiz padomju frontes. No angļu ziņojumiem varot nojaust, cik lielu piepūli šodien prasa no padomju strādniekiem un zemniekiem un pirmā kārtā no sievietēm. Visi ziņojumi no-

rādīt, ka darba spaiids aizmugurē pēdējās dienās drīzāk pastiprināts nekā atvieglināts. Transporta militarizēšanai, kā arī jaunais papēmiens nolaidīgos strādniekus iesaistīt kaŗa dienestā un nosūtīt uz bīstamām soda rotām, ir simptoms vēl stingrākai pavadu pievilksnāi. No otras puses tomēr baidās, lai pārāk cieši nepievilktu pavadu un tāpēc spiediens uz strādniecību it kā drusku mazināts.

Kā «Manchester Guardian» korespondents ziņo no Maskavas, dažas rūpniecības nozares atkal pārgājušas uz 48 stundu darba nedēļu. Produkcijas kāpināšanu šodien drīzāk domā panākt ar racionālizācijas soļiem un uzņēmumu organizāciju reformām nekā ar pārmērīgi sajūsmīnātiem aicinājumiem strādniekiem. Civiltiedzīvotāju pārtika kopš kaŗa sākuma sastādās gandrīz vienīgi no maizes, kartupeļiem un individuāli vai kolektīvi apstrādājamā zemesgabala sakņu piedevām.

«Economist» kādā rakstā uzstāda lielo jautājumu, vai trešā kaŗa gada raža Padomju savienībā būs pietiekoša, lai abu galveno pārtikas līdzekļu devas noturētu daudz maz pietiekamā līmenī. Atbilde neesot visai optimistiska. Arvien jūtams kļūstot Ukrainas zaudējums, sējumu platības mazināšanās neokupētos apgabalos un grūtības lauksaimniecības mašīnu sastāva papildināšanā un uzturēšanā. Pie tam pastāv arī briesmas, ka šogad vēl palikušos Eiropas apgabalos, kas deva labības pārpalikumu, neparastais sausums var izsaukt katastrofālu neražu. Ja Volgas lejas un vidusdaļā vēl laikus neiestājas lietūs, tad Padomju savienībā atliek tikai palauties uz Sibīrijas maizes apģādi, kas pašreizējos transporta apstākļos var sagādāt

lielas apģādes grūtības apģābālem ar nelabvēlīgu satiksmi.

Slikta padomju frontes apģāde

Charkovā, 10. jūn. Starp dažādām parādībām un notikumiem frontē un Staļina steidzīgo prasību pēc tūlītējiem un pastiprinātiem pārtikas līdzekļu sūtījumiem no Savienotām valstīm bez šaubām ir zināms sakars. Padomju frontes pasliktinātā apģāde pēdējos mēnešos Maskavai, kā liekas, tomēr sagādā lielas rūpes.

Pēc esošām un viena otru papildinošām informācijām redzams, ka padomju frontes apģāde ar pārtiku stipri dezorganizēta un pie tam dažādos sektoros tā ir visai atšķirīga. Frontes kaŗavīru barību galvenā kārtā sastāda maize un kartupeļi. Pusdienās kaŗavīri saņem no kartupeļiem un kāpostiem gatavotu maltīti, kur gaļa un citas taukvielas sastopamas visai reti. Maizes iztrūkuma gadījumā gatavo šķidras miltu vienas. Agrāk krievu kareivis saņēma apm. 50 proc. vairāk maizes nekā vācu kareivis, jo tūlīt pirmajos kaŗa mēnešos gaļu un taukus izsniedza daudz mazāk. Šodien maizes deva ir daudz mazāka, gaļas un tauku devas samazinājušas līdz minimumam. Ar Ukrainas zaudēšanu cukurs ir liels retums. Marmelādi padomju kareivji nesaņem nemaz. Silts ūdens ar tanī atšķaidītu sacharīna tableti pie liela saldumu bada ir jau delikatese. Kartupeļi un kāposti olbaltumu un tauku trūkumu nespēj pietiekami izlīdzināt. Tēju padomju kaŗavīri droši vien neredz un silts ūdens ir vienīgais dzēriens pie maizes. Kaltēta zivs ir padomju kaŗavīra dzelzsracija. Arī machorkas tabakas deva, no kuŗa padomju kaŗavīrs ar gabaliņu avižu papīra sev taisa cigareti, ar Ukrainas zaudēšanu ir visai

Kurzemes novada dziesmu svētkos

aicināti ierasties novada komisārs ar saviem referentiem un latviešu pašpārvaldes ģenerāldirektori. Svētkos aicināts atklāt iekšlietu ģenerāldirektors ģen. O. Dankers.

Interese par dziesmu svētkiem kurzemniekos turpina pieaugt, ko apliecina lielle ieejas biļešu pieprasījumi Liepājas kopdarbības grāmatnīcā. Līdz vakardienai jau bij pārdots 1000 ieejas biļešu, galvenā kārtā pirmās vietās. Svētku rīcības komiteja aizrāda, ka skaidrs atlikums paredzēts Tautas palīdzībai.

Koŗu un atsevišķo dziedātāju apbalvošanai par etnografiski pareiziem tautas tēriem svētku rīcības komiteja vakar no Kopdarbības grāmatnīcas saņēmusi pirmo balvas pieteikumu. Dziedātāju apbalvošanai tā paredzējusi dāvināt tautisku šķīvi.

Rajonu koŗu kopmēģinājumi svētdien, 20. jūnijā notiks sekošās vietās: Liepājas valsts ģimnazijā, Aizputes sporta klubā, Priekules bij. pamatskolā, Kuldīgas Viļa Plūdoņa ģimnazijā, Saldus pilsētas tautskolā, Ventpils arodbiedrības zālē un Talsu sadraudzīgās biedrības zālē. Visās vietās kopmēģinājumi sāksies pl. 10 rītā.

Somijas sporta vecmeistari

(No mūsu līdzstrādnieka Somijā.)

D. S. Pirms dažiem gadu desmitiem Eiropā gandrīz nekas vēl nebija zināms par Somiju. Eiropa atklājusi Somiju, tā sakot, tikai pēdējā gadsimta maļņas laikā. Līdz tam laikam Eiropa maz interesējās par nelielo, bet skaisto polārā sniega, tumšo mežu un daļo ezera zemī Somiju, kā arī caurmērā eiropietī maz interesēja šīs nelielās tautiņas nebeidzamās, neatvaļramās dzīvas pēc pašnoteikšanās. Bet dzīvotspējīga tauta spēj izlaist sev ceļu arī cauri visiem šķēršļiem, nevērojot visas grūtības un apspiešanu. To panāca arī Somija, turklāt vēl izdarot to pilnīgi iepatnējā veidā. Šī mierīgā, čaklā un darbīgā tauta, gleznā runājot, sāka — skriet un lēkt, pareizāk sakot — viņa sāka piekopt sportu. Un savu mērķi viņa sasniegta. 1906. gadā abās olimpiādēs Atenās mastā uzvīnās Krievijas kaŗogs, bet zem tā plīvurā nājis neliels kaŗodzinā, uz kuŗa bija lasāms vārds «Somija». Ar to tad arī sākās Somijas kā sporta zemes daudzinašana un aizvien biežāk sporta sarīkojumos masta galā leņpi plīvora šīs tautas kaŗogs. Izbrīnu pārņemts, caurmēra eiropietis tad pavēra atlantu, pameklējās tanī un — Somija bija atklāta!

Kam gan nebūs atmiņā «lidojošie somi»? Visas pasaules acis viņi kļuvuši par leģendu, šie somu sportisti, bet viņu dzimtenē par tiem stāsta nebeidzamas teikas vēl tagad un vai ik uz katrā soļa. Kāds vācu kareivis pastāsta sekojošo anekdoti: Reiz viņš aizgājis somu pūrī — saunā. Un cik brīnīšā sagādāšanās — turpat saunā uz tās pašas lāvas, izrādās, tam sēd blakus—

Paavo Nurmij. Nurmij, leģendārais sportistu skrējējs, kuŗš trīs olimpiādēs vien — 1920., 1924. un 1928. gados ieguvis trīs zelta medaļas, bet kopskrējiēnos vēl trīs, un bez tam vēl trīs sudraba medaļas. Un šodien, šis 1897. gadā Turku dzimušais sportists, kādreizējais tehnikis, dzīvo kādā Helsinku priekšpilsētas daļā Töölē. Somu sporta varoņi parasti nekļūst bagāti. Tomēr Nurmij ar saviem lielajiem ienākumiem pratis prātīgāk rīkoties. Nu ja, viņš jau arī vēl šo baltdien iet mazģāties kopējā saunā, lai gan viņš it ērti varētu uzbūvēt sev atsevišķu pirti pašā vajadzībām vien. Viņam pilsētā pieder vairāki lieli nami, bet Helsinku pilsētas centrā atrodas neliels kungu konfesju veikals ar «Paavo Nurmij» vārdu uz izkartnes pār durvīm. Un — vai tad lielā reklāma kādam veikalam maz var būt? Bet tūlīt aiz stūpa no šī veikala uz kādas izkartnes pār durvīm lasāms otrs ļoti pazīstama sportista vārds. Tas ir Nurmija priekštecis Hannes Kolēmainens, kuŗš te iekārtojās savu sporta piederumu veikalu. Kas šo cilvēku nepazīst, tas nekad neticētu, ka šis vārds tik skopais cilvēks, kuŗš bīdī un kautrīgi uzsmaida pierējiem, stāvēdams aiz veikala letes, ir tas pats cilvēks, kuŗš 1912. gadā Stokholmas olimpiādē kā bumba iesprāga sporta pasaulē. Toreiz sports Somijā bija vēl tik jauns pasākums, ka naglu kurpes bija jāizraksta vēl no Anglijas, bet Hannesa Kolēmainena spēcīgajām kājām arī tur nevarēja dabūt kurpes pēc viņa mēra. Tamdēļ iznāca tā, ka Stokholmas olimpiādē tam bija jāskrej ar kurpēm, kuŗas tam veselus

divi centimetrus bija par garām un kuŗas pie kājām ar saītēm bija jāpiesien. Bet Hannes tikai kautri smaidīja un izcīnīja sev un Somijai četras zelta medaļas, no tām trīs ar pasaules rekordū. Pavisam viņš izcīnījis uzvaras piecās olimpiādēs, bet laikā no 1912. līdz 1922. gadam desmit reizes ieguvis pasaules meistariības slavu. Un ja kāds Hannesu Kolēmainenu nesatiek viņa veikalā, tad to, droši vien, var atrast sēdam laivā piekrastes šķērās jūrmalā vai arī Tornio upes krastā ar makšķeri rokā.

Somijas visu pirmais olimpiādu varonis, diplomētais inženieris Verners Vekmanis, pašreiz darbojas kā somu kabeļu fabrikas vadītājs Helsinkos. Šis cilvēks 1904. gadā — tas ir tikai pusgadu pēc tam, kad viņš vispār ar sportu bija sācis nodarboties — sagādāja sensāciju ar to, ka kļuva par Somijas meistaru boksa cīņā. Pēc tam viņš stādēja Karlsruhes tehnikumā, ikgadus spīdoši izturēja pārbaudījumus, bet bez tam noturēja savam vārdam arī meistartituli līdz viņa olimpiskai uzvarai Atenās starpolimpiādē 1906. gadā. Tad vēlreiz viņš uzvarēja Londonas olimpiādē 1908. g. bet pašreiz Vekmanis ar savām Vācijā iegūtām zināšanām palīdz savai tautai tikt uz augšu seimniecības laukā.

Viens no visjaunākās somu teiksmainās skrējēju un sportistu paaudzes ir Lauri Lētinens, kuŗš 1932. gadā ieguva zelta medaļu Losandželosas olimpiādē. 1936. gadā viņš piedalījās arī Berlīnes olimpiādē, kur kā otrais sasniegta mērķi. Un kā visi pārējie somu atlēti, arī Lētinens no saviem sporta ienākumiem nesarauša sev nekādu bagātību, gluži kā inženieris Vekmanis, kuŗš savu pašreizējo stāvokli ieguvis vienīgi savu tehnisko zināšanu dēļ un nevis uz savu sportista panākumu pamata. Arī agrākais policists Lētinens šodien ir

vienkāršs auto vadītājs.

Arī viņa vecākais kolģēga, pasaules slavenais skrējējs Albins Stenross ir vienkāršs cilvēks pēc dzimuma un vienkāršs palicis arī visu savas dzīves laiku, nevērojot spīdošo stāvokli, kādu tas ienēma sportistu aprindās. Trīskārtīgs pasaules meistars laikā starp 1923. un 1925. gadu un uzvarētājs Maratona skrējienā Parīzes olimpiādē, šodien viņš kalpo kā baltā sporta stadiona uzraugs Helsinku apkārtnē. Un tad vēl — arī šo posteni viņš nav ieguvis caur protekciju, bet gan vienkārši uz kāda sludinājuma pamata laikrakstā!

Visslavenākā somu sportistu ģimene Järvineni pašreiz dzīvo Tampere, ziemeļos no Helsinkiem. Šinī pašā Tampere mājas vieta bijusi arī izdaudzinātam sportistam «tēvam». Järvinenam, vārda tiešā nozīmē visa somu sporta tēvam. Desmit dienas pēc Vekmana uzvaras Järvinens 1906. g. Atenas olimpiādē izcīnīja zelta medaļu diska mešanā. Järvinens bija meistars gandrīz visās sporta nozarēs, ar savu piemēru iedvesmodams gandrīz visus somu sportistus, sevišķi savus paša dēlus. Kolģe Järvinens, agrākais somu meistars bumbas grūšanā kritīs kaŗā. Akilles Järvinens, agrākais pasaules meistars desmitcīņā, nupat tikai pēdējā laikā kritīs par upuri kādam nelaimes gadījumam. Matti Järvinens, kuŗš sasniedzis tādus pat panākumus šķēpu mešanā kā Nurmij skriešanā, vēl šodien dzīvo Keravā pie Helsinkiem.

Tā dzīvo sportisti, kas kādreiz izcīnījuši slavu savai zemei un tautai. Viņi ir arī dzīvas piemērs jaunākai paaudzei. Un arī ta sacīksu laukos jau pratusi savu godu un slavu aizstāvēt. Gaŗš ir viņas kaŗā kritušo saraksts, bet pārējie bīda savus pēnākumus frontē joproģām, lai tauta varētu dzīvot un justies droģā.

FIGARO KĀZAS

(Sakarā ar pirmuzvedumu Liepājas operas un drāmas teātrī.)

Operas Figaro kāzas darbība līdzinās smalki veidotai humora pilnai un puantu bagātai komēdijai. Figaro un Zuzanna, kāda grāfu pāra kambarsulainis un kambarsulainis dzimtbūšanas laikā, mīl viens otru un grib apprecēties. Grāfs jau devis savu piekrišanu, bet vispirms viņš pats reiz grib baudīt Zuzannas mīlu, kaut gan viņš noteikti atteicies no pirmās nakts tiesībām, kas tam laikā vēl bija spēkā.

Priekškarām paceļoties, Figaro laimīga slauka guļamistabā, bet Zuzanna runā viņam pretim, jo viņa zina, kādēļ grāfs viņam ierādījis tieši šo istabu. Temperamentīgajā ārijā «Val grāfa kungs grib deju sākt» Figaro izpauž savas dusmas un greizsirdību, kad viņš uzzina grāfa plānu. Marselīna, paveca meita, kam ir daudz naudas un kāda parādizīme, grib piespiest Figaro viņu apprecēt. Dr. Bartolo viņai jāpalīdz. Zuzanna un Marselīna izcina savu strīdu dzirkstošā duetā. Grāfa pārs, vispusīgi iemīļojies 17 gadu vecs puika, kas vienmēr ierodas nepareizā vietā un krusto grāfa mīlas ceļus, uzplūdas Zuzannai un pašlējās aiz krēsla, kad ierodas grāfs, kas savukārt uzmācas Zuzannai. Ierodas arī Bazilio, kas uzdodas par mūzikas skolotāju, bet īstenībā ir tikai grāfa meļnieks un mīlas starpnieks. Nu grāfs slēpjas aiz krēsla, pārs sēd uz krēsla, un Zuzanna ir tūkst sprukās. Vēlī stāstīt, kā konflikts beidzas. Pirmais cēlens noslēdzas ar otru slaveno Figaro āriju.

Nākošajā cēlienā grāfiene, Zuzanna un Figaro kaidina plānu, kā uzabūt grāfu atpakaļ uz pareizā ceļa. Kāda anonīma vēstule, kurā kāds citis it kā aicina grāfienu uz satikšanos, domāta grāfa greizsirdības modināšanai. Ierodas pārs, dzied grāfienei mīlas dziesmu, un viņu nozīmē par līdzdalībnieku iecerētajā intrīgā, pārgērbjot par meiteni. Negaidot ierodas grāfs. Pārs iebēg grāfienes guļamistabā, grāfiene dreb, grāfs kļūst aizdomīgs, ūdzird, ka guļamistabā kaut kas krīt, un situācija kļūst draudīga. Pārs izbēg pa logu, un saraknītais grāfs savas sievas guļamistabā atrod Zuzannu. Viss šķiet kārtībā. Tad ierodas dārznieks Antonio ar ziņojumu, ka pārs izleca pa logu. Rodas jauni sarežģī-

jumi, kurus Figaro atrisina ar smalku viltību un piemilību. Tomēr kāzas vēl vienmēr nevar notikt. Iejaucas Marselīna ar Dr. Bartolo un Bazilio un lielā septētā pieprasa grāfam Figaro.

III cēlens sākas ar jaunu plānu. Zuzanna apsola mīlas apstulbotajam grāfam satikšanos dārzā. Bet grāfs nojauš viltību un pavēl Marselīnai precēt Figaro. Un tas būtu noticis, ja tikpat jaukā kā humora pilnajā septētā neatklātos, ka Marselīna ir Figaro māte un Dr. Bartolo viņa tēvs. Tomēr Figaro vēl nav glābts, un grāfiene diktē Zuzannai sevišķi skaistā duetā grāfam jaunū vēstuli, noliekot satikšanos dārzā. Trešais cēlens noslēdzas ar divkārtšām kāzām, jo Bartolo ar nokavēšanos apprec Marselīnu.

Pēdējā cēlienā intrīga sasniedz visaugstāko pakāpi. Pat Figaro nezina, ka grāfiene, pārgērbusies Zuzannas drēbēs, dodas uz satikšanos ar grāfu, kādēļ sākas greizsirdības komēdija. Pārs pirmās atrod pārgērbto grāfienu dārzā. Sašutušais grāfs viņu aizdzen un leved par Zuzannu pārgērbto grāfienu kādā paviljonā. Greizsirdīgais Figaro atrod par grāfienu pārgērbušos Zuzannu, bet drīz viņu pazīst un nospēlē viņai komēdiju. Tikko abi sodevējuši mieru, ierodas grāfs, kas atkal meklē par Zuzannu pārgērbto grāfienu. Viņš domā, ka grāfiene un Figaro nākuši uz satikšanos. Viņš sasauca ļaudis, lai Figaro apcietinātu, un nu viss noskaidrojās. Nokavējies grāfs lūdz piedošanu savai sievai, kurai viņš bija noturējis par Zuzannu.

Rīkojums

S. g. 9. jūnijā nama Ludviķa ielā Nr. 22 pagalmā nošauts kaķis. Sekcijā konstatēts, ka minētais kaķis ir slimojis ar trakumsērgu. Pamatojoties uz Liepājas rajona veterinārārsta š. g. 10. jūnija rakstu Nr. 293 un Generālkomisāra 1941. g. 18. septembra noteikumiem par trakumsērgas apkaņošanu, nosaku:

1) par trakumsērgas piemeklētu apgabalu — Liepājas pilsētas daļu sekojošās robežās: ziemeļos — tirdzniecības osta, rietumos — jūra, dienvidos — pils. slimnīca, Rubežu iela, Līvas laukums, Viduseja iela, Ganību iela līdz Vecai ostmalai. Visi suņi šīnī rajonā iesprostojami suņa īpašnieka vai tā turētāja dzīvoklī vai citā drošā vietā, kur to nevar sasniegt citi apkārtnī esošie suņi vai kaķi. Dzīves vietas pagalmā

vai dārzā suņi izlaizāmi tikai saītē. Visus apkārtnī esošos suņus, neievērojot to sugu un vērtību, nogalinās. Kaķi šīnī rajonā, bez izņēmuma, nododami veterinārai klīnikai, Mežu ielā 16.

2) Visu pārējo Liepājas pilsētas daļu izsludinā par trakumsērgas apdraudētu apgabalu. Šīnī rajonā suņi un kaķi turami iesprostoti. Par iesprostojamā līdzīgu rīcību jāuzskata ar drošu uzpurni apgādātu suņu vešana saītē. Visus apkārtnī esošos suņus un kaķus šīnī rajonā nogalinās. Suņu izvešana no trakumsērgas apdraudētā rajona aizliegta.

Sis rīkojums par suņu iesprostojamā trakumsērgas apdraudētā apgabalā neattiecas uz armijas un policijas suņiem, amatū izpildot; tāpat uz medību suņiem medību piekopošanas laikā.

Suņu un kaķu īpašniekiem, kā arī iedzīvotājiem uzlietu par pienākumu nekavējoties ziņot tuvākai policijas iestādei vai raj. veterinārārsta par katru saslimšanā aizdomīgu dzīvnieku.

Šī rīkojuma neizpildītājus bargi sodīs.

Liepājā, 1943. g. 13. jūnijā.

H. Grauds,
K. d. majors, Liepājas prefekts.

Zibens aizdedzinājis labības šķūni

7. jūn. Rucavu piemeklēja bērgs pārkoņš negais. Zibens iespēra Lejas māju labības šķūni un lopu kūti, kas atradās zem viena jumta. Ēka nodega līdz pamatiem. Sadega dažādas saimniecības Metas. Zaudējumi sniedzas pāri 5000 RM. Ēka bija apdrošināta par 1400 RM.

FRICIS ZAUERS.

Vasaras diena

Sīdaba lāses galī magoņu pumpuros
bālos,
dvēselē miera man kā sīla balodis dus.
Klaidņoja ozola bērnis un ieklausos atbalās
tālās
laimīgs un kluss.
Eju caur ziedošu vēri, un ādeguze rāda
man ceļu,
pelašķos kājas man tīnas, ap galvu
kamenes dūc.
Liecās pār avotu tvīkdams un plaukstās
ūdenī smeju,
nemaņā jauzot, ka koki kā ērģeles rūc...
Cīruļi slavē šo dienu, un strazdi svīpļ
lokānām mēļēm,
pļāvēju priecīgās valodas pļāvās un
pagalmos skan.
Gane, zem sērmukāja stājusi pusdienas
kvēlā,
nosarkstot labdēnu sāka un ussmalda man.
Brīnos, man drēbes ar mirdzošiem
putekļiem klātas,
dienu kad galē un saule pie apvērša dziesl.
Sargājot naktamieru ļaudīm un mantas,
kās klīstīs ir krātas,
suņi vēl ilgi no pagurimē dzelēna
mēnesī rīs.

Aizviķu lopkopības parraudzības biedrība

sarīkoja pag. svētdien tautskolā plašu sarīkojumu. Par obligātām gaļas nodvām paskaidrojums sniedza Vaiņodes raj. lopkop. instruktors Pone. Vietējais lauks. s. bas koris diriģ. Reinfelds vadībā nodziedāja vairākas dziesmas. Skolotāja Zvaguļa vadībā dziedāja duetus un trio. Pašu spēkiem izrādīja A. Ernestsons režijā 1 cēl. kom. «Līnis murdā». Sarīkojums noslēdzās ar groziņu vakaru. Daļu skaidrā atlikuma sarīkotāji ziedoja Tautas palīdzībai.

Paziņojums

Liepājas apgabala satiksmes inspekcija paziņo, ka spēkratu tehniskās pārbaudes notiks Priekulē, tirgus laukumā, 28. jūn. no pl. 9—11, Saldū, tirgus laukumā, 28. jūn. no pl. 14—16, Kuldīgā, tirgus lauk., 29. jūn., no pl. 9—11, Talsos, tirgus lauk., 29. jūn., no pl. 14—16 un Ventspilī, tirgus laukumā, 30. jūn., no pl. 9—11.

Š. g. 17. maijā austrumu frontē vareņu nāvē
miris mūsu mīļais draugs

Andrejs Golds

Viņu mūžam mīļā piemiņā paturēs

Zenta un Elvira.

Saules stari sveicinājat
Tālo kapa kopļū,

Pavasara ziediem klājet
Viņa dusas vietū.

24997

Mans mīļais vīrs, mūsu labais tēvs un vectēvs

Pēteris Šteinbergs

dzim. 1852. g.

miris 11. jūnijā.

Izvadīsim 15. jūn., pl. 17 no Centrālkapu kaplīcās uz kapa vietu.

Dzīlās sērās sieva, melna un dāļi svešumā.
Tas plaujas kungs zin laiku Slēpj saule savu vaigu
Lauz vārpū gatavu, Nem ceļnieks naksmāju.

Š. g. 6. jūnijā no mums šķīrās

Vilis Heinrichs Kleinšmits

Viņu mīļā piemiņā paturēs

„Tosmares” metinātāji

24934

Padures lauksaimniecības skolā jaunu skolēnu pieteikšanās

turpināsies līdz 15. jūlijam š. g.

Pieteicoties jāiesūta skolas direktoram vecāku parakstīta lūgums ar solījumu pildīt noteiktā laikā visus skolai pienākošos maksājumus. Lūgumam jāpievieno apliecināšana par tautskolas pilna kursa pabeigšanu, veselības lapa, dzimšanas apliecība un baku zīme. Audzēkņus uzņems uz atzīmju konkursa pamata. Rudenī, skolā ierodoties, jāiesniedz direktoram apliecināšana par vasaras praksi lauksaimniecībā.

Adr.: p. n. Padure. Tāl. Padure 2.

Direktors.

Aizputes nodokļu inspekcijai

(Finansu kasei) vajadzīgs

nodokļu piedzinējs

Alga RM 125.— mēn. un piedziņas un braukšanas ienākumi. Pašrocīgi rakstfiks lūgumus iesniegt Aizputes nodokļu inspekcijai. (Tāl. Aizpute 65).

AGENTI

apdrošināšanas darbam vajadzīgi Latvijas apdrošināšanas Liepājas galv. inspekcijai Graudu ielā 36. Tuvākas ziņas turpat. Tāl. Liepājā 415.

Valsts vaislas ērzeļa stacija

ar 1. šķ. ērzeļi «ZIKERIS» Šķ. 886 melns, 5 g. vecs, augst. 170 cm. Vārgaļu «Vidiposa», tālr. 11. Lecināšanas maksa pēc valdības noteiktās atlīdzības. 24987

Tirgotavām pilsētās un laukos,

par normētu valuma cenu, izsūta

papīra logu aizkarus arī kōmīsiņā.

Piepr. no darbnīcas Rīgas ielā 5. Tāl. 352. V. MAIGONIS. 24988

Uzaicinājums

Uzaicinu visas personas, kuru rīcībā atrodas mirušam Tomam Jēkabam Adolfam Laugālim piederīgas mantas vai kurām zināma minēto mantu atrašanās vieta, par to viena mēneša laikā paziņot bārtīgtiesas iecelšanā šo mantu aizgādājum uz adresi: A. GRINBERGAM, pasta k. 273, Liepājā.

Mantu aizturēšanai draud krimināltbildība.

18908 T. J. A. Laugaļa mantojuma masas aizgādānis.

Aizputes krājaizdevu sabiedrības valde

sasauca 1943. g. 18. jūn., pl. 12 sabiedrības telpās, Aizputē, Jāņa ielā 4/6

kārtēju biedru pilnsapulci

ar sekojošu dienas kārtību:

- 1) Sapulces prezidija vēlēšanas.
- 2) 1942. g. darbības pārskats un 1943. g. budžeta pieņemšana.
- 3) Jaunas pārvaldes amatpersonu vēlēšanas.
- 4) Dažādi jautājumi.

Sabiedrības biedri tiek lūgti ierasties laisturēkstoši.

Krājaizdevu sabiedrības valde.

Drukas darbus

Jau šodien pasūtiet

42. spiestuvē Saldū,

Ielā ielā 6. Tāl. 172.

Papīri vienmēr krājumā.

PĀRDOD

Pārdodams radio aparāts liet. pie maģistrāvas un ar baterijām Uksīņa ielā 10, dz. 1 no pl. 16 līdz 20.

PĀRDOD

radio lampu Philips B 443, A 415, A 409, A 442, RGN 1500, telefonkuru un akumulat. pildītāju. Of. š. av. k. zem 24994.

PĀRDOD

benzina motors 600 cm³, rīņķa zāģis un 4,8 kv. elektro-motors, Augustes ielā 12, dz. 8. 18911

PĀRDOD

tomātu, seleriju, kāpostu un sarkano biešu stādus Kļieģeļu ielā 32. 25003

DZĪVOKĻI

Mēb. ist. meklē tehniķis. Of. nod. š. av. k. zem Nr. 18860.

Meklē mēb. istabu jauna meitene pie kādas vecākas sieviņas Jaunliepājā, stac. tuv. vai Ziemeļu priekšpils. Of. š. av. k. zem 24996.

6 ist. dzīv. ar visām ērt. maina pret 2-3 ist. dzīv. ar ērt. Vecleipājā. Of. nod. š. av. kant. zem Nr. 18902.

Mēb. istabu ar vannu meklē kundze. Of. ned. š. av. kant. zem Nr. 18910.

DAŽĀDI

Pieņemtu adīt siev. jakas (roku darbs) no lauku dzījas, Jaunā ielā 12-a, augšā. 18993

Maina baltas siev. kurpes 36 num. (latvisas) pret vir. 43 num. korpēm, Arnolda ielā 11. 24991

Maina bērna sporta ratņus pret guļamratiem vai arī maina uz noteiktu laiku Apšu ielā 5, dz. 12. 24999

Maina 36 num. siev. kurpes pret elektr. gludekl. Of. š. av. kant. zem 18903.

Mainu kungu ielas kurpes 41 num. ar karv. jostas plecu siksnu pret vir. lietotu riteni, Brīvzemnieka ielā 56. 25009

Biškopa ievēribai. Jaunus bišu stropus un decimālisvarus mainu pret bišu spietiem, Karlines ielā 7, dz. 9 (sētas mājā). 24978

Sporta ratņus mainu pret guļamratiem, Karlines ielā Nr. 7, dz. 9 (sētas mājā). 24978

Nozaudēta ielais atļauja Tosmarē uz Kostromina v. God. atr. l. to nod. Mežu ielā 31-1. 24965

Nozaudētas melnas brilles, otrdien, viļienā no Liepājas līdz Kuldīgai. God. atr. l. pret pateic. algu nod. Rīgas ielā 10-6. 18897

Uzmanību! No Bernātu pasta līdz Nicas muižai nozaud. gum. stekla. Atr. l. nod. Bernātu robežu apardz. 18905

Nozaudēts labās rokas, brūns šādas cimdš. g. 30. maijā pie Vaiņodes stac., dzelz. malā, mal. kas krovituvē, vai tās tuvumā. Nod. Vaiņodes polic. iestādē. 18909

Nozaudēta rīteņa sūkņa gum., ceļā no Bērzu līdz Ozolu ielai. God. atr. l. pret pateic. algu nod. Bērzu ielā 18-5, Dovskardam. 18906

Nozaudēts kabatas portfelis ar naudu un dokum. uz A. Mucenieka v. God. atr. l. nod. Pasta ielā 18, darbnīcā. Naudu var paturēt. 18898

Liepājas pils. valdes Tirdzn. nod. izslud. par nederīgu nozaud. iepirkā. kart. Ser. S pie app. gr. Ser. A Nr. 628280, izd. Janulis Marģijanal no L.P.V.T.N. 1942. g. 5. maijā. 24978

Liepājas pils. valdes Tirdzn. nod. izslud. par nederīgu nozaud. iepirkā. kart. Ser. S pie app. grām. Ser. A Nr. 358979, izd. 1942. g. 19. V no L.P.V.T.N. 18901

Nozaudētas melnas brilles otrdien, viļienā no Liepājas līdz Kuldīgai. God. atrad. l. pret pateic. algu nod. Rīgas ielā 10, dz. 6. 18897

Nāe un klaini manas dvēseles līgas, ja savā sirdī Tu glabā klusas līgas pēc saulainās dienas dzīves, tad Tevi gaidīšu kā saulaino pavasari. Nāc un veidošim kopīgi dzīvi, lai tā būtu tiešām kaisīta un saulaina. Esmu slaida aug., 30 g. v. latvietis, nedzērējis, nesmēķ., nebūš jāskumst sievotai. Rakst. visas, kam sirds līgojās pēc mīļa drauga. Aicinājums pilnīgi nop. un sirsnīgs. Vēst. nop. prec. nol., vāļ. ģim. un biogr. adr. pasta kastē 64, Kuldīgā. 24989

Liepājas operas un drāmas teātris

Liepājā, Teātra ielā 4

Svētdien, 13. jūn., pl. 18

Pirmizrādē Figaro kāzas (vācu val.)

Pirmdien, 14. jūn., pl. 16

Tautas Palīdzības rikotais

Latvju tautas sēru dienas akts

Otrdien, 15. jūn., pl. 19,30

Sakarā ar pirmās latviešu teātra izrādes Rīgā 75 g. atceres dienu

Pūt, vājiņi...

Trešdien, 16. jūn., pl. 19

Figaro kāzas (vācu val.)

Ceturtdien, 17. jūn., pl. 19,30

MELIS

Piektdien, 18. jūn., pl. 19,30

ČIKO

Sestdien, 19. jūn., pl. 19,30

VI. Simfoniskais koncerts

Svētdien, 20. jūn., pl. 18

Figaro kāzas (vācu val.)

Pirmdien, 21. jūn., pl. 19,30

Frankurtes pie Mainas operas operdziedones KLĀRAS EBERS viesizrādē Traviata

A5 Liepājas pašdarbības teātris

Kroņa ielā Nr. 33.

Svētdien 13. jūnijā

Kāzu dāvana

Valodas defektu labošanas stundas

notiks Liepājas pilsētas skolas telpās Alejas laukumā 19. Reģistrācijai pacientiem jāierodas ceturtdien, 17. jūn. iepriekš paredzētā laikā, bet jaunieši vēl reģistrējas no pl. 18-20. Arī provinciešiem jāierodas personīgi.

Dejas stundas

Ozolu ielā 12, sēta. 24997

Divas skolnieces

vēlas iet uz lauk. labi nostādītā saimn. Piet. Namdarju ielā 8. 18904

Vietu piedāvājumi

Steldzoši vajadz. vecāka sieviņa vai meitene pie 5 mēn. v. bērna uz lauk. Piet. Jūrmalas ielā Nr. 1, dz. 7, pie sētnieka. 24998

Meitā, lauku darbu pratēja vaj.

Liepājas tuv. Piet. līdz 16. jūnijam Šiena tirgus 8 pie sētnieka. 24991

Gans-ne vajadz.

Liepājas tuv., stac. Rolava 0,5 km. Alga pēc vienoš. Piet. Uliča ielā 68, dz. 4. 24999

Izpalīgs vēlas iet lauku darbos.

Stendera ielā 11, dz. 6. 24998

Vajadz. ietu apslaucītāja-ja.

piepr. Graudu ielā 24, dz. 3.

Steldz. vajadz. strādnieca-izpalīdzē, lauku darbiem mazā saimn., Liepājas tuv. Alga pēc vienoš. Piet. no pl. 18-20, Pumpura ielā 14, dz. 2. 24975

PĒRK

PĒRK foto aparāta statīvu un fotogrāfiju kopējamo aparātu. Piedāv. pa tālr. Jūrmalciešs 24. 18899

Bērnu guļamratņus

pret abu samaksu pērk. Of. š. av. kant. zem «Bērna ratņi».

PĒRK

spolišu filmu foto aparātu, 6 reiz 9 vai 4,5 reiz 6, ar labu optiku un putekļu sūcēju. Pied. š. av. kant. zem 24980.

PĒRKU

vir. vai siev. divriteni, Šiena ielā 10, dz. 1. 24977

PĒRK

rakstāmgaldū u. radio galdū, pied. Cirava p. k. 555.

PĒRK

kājumbū, volejbumbu un šķēpu, pied. Ciravā p. k. 555.

Pērk

bišu spietus vai bites. Turpat būs pārdodami stropi, Ganību ielā 21, dz. 7. 18891

Vēlos pērk

bērna trīsriteni, Mālu ielā 4 pie saimnieka.

Pērk

ermonikas lietošanas kārtībā. Pied. J. Strālim, Gudeņniekas p. pn. Saltvaikī. 24995

Latviešu jaunekļi nebaidās darba

Totālais karš katram latvietim uzliek pienākumu iesaistīties darbā vai arī cīņā par galīgo uzvaru. Tajā iekļāvušies visi iedzīvotāju slāņi — sākot ar tautskolu audzēkni un beidzot ar sirmgalvi. Ieročus nest spējīgie vīriestī stājušies Latviešu SS leģiona rindās, lai tādā veidā atmaksātu latviešu tautai baigā gadā nodarīto postu un uz visiem laikiem iznīcinātu židisko boļševismu, kas vēl arvien tiko pēc latviešu tautas asinīm. Daudz latviešu kā vācu armijas izpalīgi veic svarīgus darbus piefrontes joslā un tūkstošiem strādnieku strādā kara saimniecībā svarīgos uzņēmumos. Darbā iekļāvušies arī skolu jaunieši, kas strādādami laukos kā izpalīgi un gani atvieglo lauksaimniekiem svarīgo pārtikas sagādes darbu. Vairums vidējo mācības iestāžu beigušo audzēkņu pieteikušies kā brīvprātīgie Valsts darba dienestā. Arī viņi laiku līdz to iesaukšanai nepavada nelietderīgi, bet strādā kūdras purvos. Tur viņi norūda savus fiziskos spēkus, kas nepieciešami katram darba vīram. Reizē ar to viņi arī palīdz sagādāt tagadējos apstākļos svarīgo dedzināmo kūdru. Liepājas nākošie darba vīri, skaitā 97, jau vairāk kā mēnesi strādā Ploču kūdras purvā. Turp devušies arī vairāki Ventspils un Salduš ģimnaziju absolventi.

Lai iepazītos ar nākošo darba vīru novietojumu, dzīves un darba apstākļiem Ploču kūdras fabriku šīs dienas apmeklēja mūsu laikraksta līdzstrādnieks.

Paziņojums

Pamatojoties uz Austrumzemes reģionālās komisijas š. g. 26. febr. noteikumiem, par darba apliecināšanu, kas publ. «Rīkojumu Vēstnesī» 72. n. r. Darba pārvalde paziņo, ka darba apliecinājumus var saņemt Darba pārvaldē (Ulča ielā 33) ist. 14 katru dienu no pl. 8—12. Visi darba vietu vadītāji tiek aicināti pastieidzināt darba apliecinājumus izpildīšanu viņu uzņēmumos un iestādēs nodarbinātiem, neatkarīgi no nodarbināto personu skaita. Pastāvīgā darbā neiesaistītām personām, patstāvīgiem arodarbiniekiem, mājiniekiem un viņu ģimenes locekļiem darba apliecinājumus iesniedzami līdz š. g. 1. jūlijam.

Liepājas darba pārvaldes pr-ks.

Viena diena Ploču purvā pie nākošiem darba vīriem

Ir pusdienas pārtraukuma laiks. Fabrikas ēdamzālē pulcējas linu audekla drēbēs tērpušies darba vīri ar māla bļodīpām rokās. Šodien pusdienā ir piena zupa. «Vai pietiks?» — jautāju blakus sēdošam komercskolas audzēknim J. Diezganam. «Kad vienu litru izēd, es domāju, ka vajadzētu pietikt,» — skan viņa atbilde, kuŗu apstiprina arī pārējie pusdienotāji. Pārrunās ar viņiem noskaidrojās, ka tie divas reizes nedēļā saņem piena zupas, bet pārējās dienās gaļas ēdienu. Pēdējais esot ļoti trekns, jo nedēļā katrs darba vīrs saņem 700 gramu gaļas un 280 gramu sviesta. Bez tam tie saņem 3400 gramu maizes, 280 gramu cukura, 100 gramu siera, 1 olu, 150 gramu barības līdzekļu un daudzus citus produktus. Pārtikas apgādes ziņā viņi nostādīti labāk nekā pārējie kūdras fabriku strādnieki. Bez tam viņi saņem arī 0,5 ltr. degvīna un 150 papirosu mēnesī.

Pēc pusdienām darba vīri dodas īslaicīgā atpūtā uz savu nometni, kas iekārtota fabrikā strādājošo kopmītnē, priežu meža vidū. Nometnē valda stingra disciplīna un zināma kārtība, par ko rūpējas tās komandants J. Knoiks ar palīgu A. Eglīti. Viņiem darba dienesta apstākļi un kārtība labi zināmi, jo kā brīvprātīgie viņi jau kalpojuši RAD rindās. «Cenšamies jauniešus pieradināt pie nometnes dzīves, jo tad viņiem labāk veiksies darba dienestā Lielvācijā,» — stāsta nometnes vadītājs. Nākošie darba vīri kūdras purvā vai fabrikā dodas pl. 6 rītā un ražīgā darbā tie strādā līdz pl. 17. Viņu došanās pie darba un atgriešanās norit zem komandas ar lāpstām par pleciem. Tikami ir redzēt pelēkajās linu audekļa drēbēs un gumijas zābakos disciplinētā rindā soļojošos jaunekļus.

Pēc darba jaunekļi brīvo laiku pavada klausoties radio, spēlējot šachu vai arī lasot fabrikas bibliotēkas grāmatas. Daudzi no mājām līdz papēmuši savus mūzikas instrumentus — vijoles, ģitares un mandolīnas. Va-

karos kopējās saspēlēs mūzicētājus nāk klausīties arī pārējie fabriku strādnieki. Daļa jauniešu vakarus pavada spēlējot futbolu vai basketbolu. Nākošie darba vīri noorganizējuši arī dubultkvartetu tehnikuma absolventa I. Alvika vadībā. Pl. 22 visiem jābūt gultās. Pēc dienas darba tīkams un spirdzinošs ir miegs telpā, pa kuŗas atvērto logiem ielūst priežu smarža. Pl. 5 rītā atskan komanda «Celties!» un visi jaunekļi kā viens atstāj savas gultas, apģērbjas, nomazgājas, pāēd brokastis, pēc kam, marša dziesmai skanot, dodas uz purvu. Tā tas turpinās katru dienu. Sestdienas vakaros jaunekļi dodas uz Liepāju pie saviem vecākiem, bet pirmdienas rītā tie atkal kārtīgi atgriežas darbā.

Fabrikas direktors E. Auns jaunekļu darbu vērtē ļoti atzinīgi: «Darbā viņi ir čakli un pārvar visas grūtības, kas saistītas ar kūdras rakšanu. Dienā triju jaunekļu grupai jāizrok 25 kb. m. kūdras. Daudzi no tiem mīnēto normu pārsnieguši. Tehnikuma audzēkņa M. Rolava grupa pat izstrādājusi 35 kb. m. Par savu darbu jaunekļi saņem arī atalgojumu pēc izraktās kūdras daudzuma.»

Jaunie kūdras racēji ir ļoti veselīgi un tikai retais sūdzas par kautkādam sāpēm. Šajos gadījumos medicīnisko palīdzību tiem sniedz fabriku ambulāncē, kuŗu vada ilggadīgs felōšers A. Vētra. «Maz man ir pacientu, atskaitot pirmās dienas, kad rokas vēl nebija pieradušas pie lāpsta roktura,» — stāsta vīrs, kuŗu uzraudzībai uzticēta jauniešu veselība.

Jaunie purva racēji mīl arī humoru. To apliecina viņu zīmētās karikatūras pie istabu sienām. Kāda tehnikumiešu grupa pie savas istabas durvīm pievienojusi plāksnīti ar uzrakstu: «Purva velnu mitekļis.»

Nākošo darba vīru nometnes apciemojuma dienas noslēgumā mūsu līdzstrādniekam bija izdevība piedalīties arī to rīkotā latvju tautas sēru dienai veltītā piemiņas aktā. Militārā ierindā nometnes komandanta palīga vadībā fabriku sarīkojumu zālē tieši no darba ieradās nākošie RAD vīri. Aktā bija pulcējušies arī pārējie fabriku strādnieki. Uzmanot svinīgā akta dalībniekus nometnes komandant J. Knoiks norādīja uz boļševiku drausmu darbu 1941. gada 14. jūnijā un aicināja darba vīrus tvert rokās ciešāk lāpstu kātus, sirdis paturot vienu domu, prātā vienu mērķi — par uzvaru. Darba vīri nodeklamēja piemērotas dzejas un noskandināja vai-

rākas patriotiskas dziesmas.

Iec svinīgā akta jaunekļi izbrauca uz Liepāju pie saviem vecākiem svinēt Vasarsvētkus. Pēc svētkiem «Purva velni» atkal atgriezās purvā, un turpinās rakt brūno zeltu, līdz tos zem seviš pulcinās RAD karogs.

J. B.

38 km garš dzelzceļš purvā

Ploču kūdras fabrikā bez nākošiem Valsts darba dienesta vīriem strādā arī lielāks skaits pastāvīgo fabriku strādnieku. Pēdējiem šīs dienas pievienojās arī strādājošo grupas no Liepājas rūpniecības uzņēmumiem. Viņi purvā strādās līdz rudenim, pēc kam atkal atgriezīsies savās agrākās darba vietās. Fabrikas vadība daudz darījusi strādājošo dzīves un darba apstākļu uzlabošanā. Katram fabriku strādniekam ierādīts ērts dzīvoklis ar visām labierīcībām. Pie fabriku iekārtotās arī dušas telpas, kur strādnieki pēc darba beigām var nomazgāt sviedrus un putekļus. Sestdienās viņu vajadzībām tiek kurināta pirts. Pie fabriku iekārtotās arī kopgalds, kur ik dienas strādājošie saņem siltas pusdienas. Lai palielinātu kopgalda produktu devu, fabrika 2 ha lielā zemes platībā audzē sakņaugus un dārzeņus. To dēstīšanas, kopšanas un novākšanas darbus apņēmies veikt paši strādnieki. Bez tam strādājošiem, kas fabrikā dzīvo ar visām ģimenēm, nodoti personīgi izmantošanai 34 ģimenes dārziņi. Gādāts arī par strādnieku apavu labošanu, iekārtojot savu kurpnieku darbnīcu.

Vērojot plašo kūdras purvu, liekas, ka tur atrodas maza pilsētiņa. Cik tālu vien skats sniedz, redzami koka namiņi ar žāvēšanai novietoto izraktu kūdru. Uz kūdras rakšanas vietām tālu purvā ved miniatūrdzelzceļš. Tā sliežu kopgaņums pārsniedz 38 km.

Kūdras fabriku teritorijā darbojas arī Liepājas patērētāju biedrības «Centība» veikals. Pēdējā iepērkas visi fabrikā strādājošie un apkārtējie Medzes un Vērgales pagastu lauksaimnieki. Veikala ēkā kāds uzņēmīgs frizieris iekārtojis arī savu frizētavu.

Zālāju dienas Kuldīgas apriņķī

Zālāju dienas Kuldīgas apriņķī notiks šādās vietās: 19. jūnijā — Snēpeles Viduklos un Kursīšu Bruzīlās; 20. jūn. — Ivanču Apseniekos, Salduš Butnāros un Salduš lauksaimniecības skolā; 21. jūn. Skrundē Kalpakos; 26. jūn. Sārtiņu Kūmās un Vārmes Oškainos; 27. jūn. Kuldīgas Kempjos un Leļās.

27. jūnijs — sporta propagandas diena Liepājā

Kurzemes dziesmu svētku diena — 27. jūnijs būs arī Liepājas lielākā sporta propagandas dienas šīs sezonā. Latviešu sporta metropole Rīga šai dienā uz Liepāju sūtīs izcilāko peldētāju, bokseru un futbolistu izlases, kas sacentīsies ar mūsu teicamākiem šo nozaru pārstāvjem. Sporta sarīkojumus ar savu klātbūtni pagodinās Latvijas sporta dzīves vadītājs R. Plūme un daudzi atbildīgi sporta pārvaldes darbinieki. Jau sestdien Liepājā pulcēsies visu Kurzemes novada sporta biedrību priekšnieki, lai kopējā apspriedē ar Latvijas sporta dzīves vadītāju apsvērtu sporta propagandas laukā veiktā darba augļus un saņemtu norādījumus rosiņai darbībai turpmāk. 27. jūnijā lielo sporta sarīkojumu virknī pl. 10 ievadīs

Peldēšanas propagandas sacīkstes

kas risināsies jaunbūvētā sporta peldētavā Liepājas ostā pie dzelzceļa tilta. Pag. gada decembrī pirmā lielajā sporta kongresā Rīgā Latvijas sporta dzīves vadītājs norādīja, ka liela vērtība turpmāk veiktajam peldēšanas sportam. Liepājas apkārtnē, kas bagāta ūdeņiem, šim sporta nodarbībām ir kā radīta. Pēc Olimpijas peldēšanas izpostīšanas kara darbībā mūsu pilsētā peldēšanas sportā iestājās atslābums. Tagad, kad liepājnieki ar sporta vadības atbalstu iegūst skaistu peldēšanas nodarbību vietu, var sākties atjaunošanas darbs arī šī sporta nozarē. Ievadījumu Liepājas peldētāju turpmākām gaitām piedzīvosim 27. jūnija propagandas sacīkstēs, kur redzēsim visu teicamāko Latvijas peldēšanas sporta pārstāvju startu. Šīs sacensības tad arī dos ierosmi mūsu jaunatnei ar visu sirdi pievērsties ūdeņiem un veselīgajam peldēšanas sportam.

Otrais 27. jūnija sporta sarīkojums notiks pl. 11 pilsētas stadionā, kur risināsies Rīgas — Liepājas

Pilsētu sacīkstes boksa

Pēc cītīgiem treniņiem jaunā liepājnieku boksa paaudze sasniegusi tādu cīņas gatavību, kas to ierindo pašēd labāko ringa cīnītāju vidū. Liepājas boksa saime atkal var absolūt pilsētu sacīkstēs ar saviem senajiem pretiniekiem — Rīgas bokseru izlasi.

Svarīgo sporta sacensību vidū katrā ziņā lielu ievērību pelna Rīgas — Liepājas

Pilsētu sacīkstes futbolā

kas 27. jūnijā pl. 14 risināsies Olimpijas laukumā. Ja mums Liepājā ir tikai vienā augstvērtīga futbola izlase, tad pretējs stāvoklis ir Rīgā, kur mājā daudz futbolistu ar olimpiešu spējam līdzvērtīgu sniegumu. No šo daudzo spējīgo Rīgas futbolistu vidus teicamākie cīnītāji sastāda Latvijas futbola izlases vienību. Šīs vienpadsmiti tad arī, reprezentējot latvju futbolu, cīnās ar pārējo tautu izlasi, lemtājis labas atsauksmes un Latvijas krāsām izcīnījis košus uzvaras laurus. 27. jūnijā pilsētu sacīkstēs Rīgas vienību reprezentēs pilns Latvijas izlases futbolistu sastāvs. Tā Liepājas futbola draugiem būs lemts redzēt mūsu olimpiešus, kas aiztāvēs Liepājas krāsas, pirmo reizi cīņā ar latviešu futbola nacionālo izlasi.

OLIMPIJA — LSB

Trešdien, 16. jūn. pl. 19,15 Olimpijas laukumā notiks saistoša futbola sacīkste Kurzemes meistarbības izcīņā starp Olimpijas un LSB 1. līgas vienībām.

OLIMPIJAS ROKAS BUMBAS SPELETĀJIEM

Jāierodas trešdien, 16. jūn., pl. 20 Olimpijas laukumā uz treniņu, jo tuvākā laikā paredzēta sacīkste ar izcilāko vācu karavīru rokas bumbas spēlētāju izlasi.

SPORTA B-BAS «AUSEKLIS»

Iepriekš nozīmētiem boksejiem, sakarā ar 17. jūnijā Liepājas pils. stadionā paredzētām «A.—B.» sacīkstēm jāierodas otrdien, 15. jūn. pl. 19 uz treniņu biedrības telpās.

LIEPĀJAS DZĪVE

«Kurzemes Vārds» nākošais numurs

iznāks trešdien, 16. jūnijā.

Pērk meļas un ziedus.
Vakar jau agrā rītā Liepājas apkārtnes bērzu īpašnieki ieradās Liepājas tirgos ar Vasarsvētku meļu vezumiem un dažādiem lauku puķu ziediem. Dažās stundās meļas un ziedi bija izpārdoti.

Daudz izbraucēju Vasarsvētkos.
Pilsētnieki, kuŗi Vasarsvētkus nodomājuši pavadīt uz laukiem, sāka izbraukt ar vilcieniem jau piektdienas vakaru. Vakar vilcieni bija stāvgarām pilni ar zaļumniekiem. Daudz zaļumnieku izbrauca ar velosipēdiem. Daļa liepājnieku jachtās un buru laivās izbrauca uz Nicu vai Reipa mežu.

Uzaicinājums.

Dažu svarīgu jautājumu apspriešanai lūdzu kopas dalībniekus neiztrūkstotī ierasties 15. jūnijā, pl. 18 kopas sēžu telpās.

H. Grauds,

Liepājas pils. un apriņķa latv. mednieku kopas vadītājs.

Latvijas apdrošināšanas Liepājas galvenā inspekcija
Graudu ielā 36 paziņo namu īpašniekiem

M Ā K S L A

LIEPĀJAS OPERAS UN DRĀMAS TEĀTRI

šodien pl. 18 pirmizrādē «Figaro kāzas» (vācu val.). Der. mūz. izr. sez. abon. Pirmdien pl. 16 tautas palīdzības rikotais latvju tautas sēru dienas akts. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Otrdien, pl. 19,30 sakarā ar pirmās latviešu teātra izrādes Rīgā 75 gadu atceres dienu «Pūt, vējņi!» (pēdējo reizi šai sezonā). Der. drāmas izr. sez. abon. Trešdien pl. 19 «Figaro kāzas» (vācu val.). Der. mūz. izr. sez. abon un trešd. (D) abon. 18. kup. Ceturtdien pl. 19,30 «Melis». Der. drāmas izr. sez. abon. Piektdien pl. 19,30 «Čiko». Der. drāmas izr. sez. abon. un uz 11. jūniju iegādāties biļetes. Sestdien ar Frankurtes pie Mainas operas operdziedones Klāras Ebers piedalīšanos VI simfoniskais koncerts. Der. mūz. izr. sez. abon. un simf. konc. abon. 5. kup. Svētdien, 20. jūn., pl. 18 «Figaro kāzas» (vācu val.). Der. mūz. izr. sez. abon. Pirmdien, 21. jūn., pl. 19,30 Frankurtes pie Mainas operas operdziedones Klāras Ebers viesizrādē «Traviata». Der. mūz. izr. sez. abon.

un pārvaldniekiem, ka nekustamo īpašumu obligatoriskās apdrošināšanas prēmiju turpmākos maksājumus par 1942. gadu pieņems sekojošā kārtībā: 15. jūnijā — no Dārtas, Darbnieku un Dāru ielām, 16. jūnijā — Daugavas prosp., Derību ielas un Dienvidus gatves, 17. jūnijā — Dīka, Doņa, Dorupes un Drāšu ielām, 18. jūnijā — Dzelzceļnieku, Dzērves un Dzintaru un 19. jūnijā — Dzirnau, Dunalkas, Dundagas, Dunikas un Durbes ielām.

Pārdevis normētas pārtikas preces par spekulācijas cenām.

Tirgotājs Alfons Reiters no Alberta ielas 13 pieteica kriminālpolicijai, ka 27. apr. no viņa pārtikas preču veikala nozagti normēto preču: cukura, rudzu maizes, cepamās eļļas un sviesta kuponu. Tie bijuši salīmēti uz norēķina lapām un atradušies veikalā uz galdā. Kriminālpolicija ievadītā izmeklēšanā noskaidroja, ka Reiters tirgojies savā veikalā ar normētām pārtikas precēm par spekulatīvām cenām. Sviestu piedāvājis par 50 RM, bet vairumā par 40 RM kg. Reiters atzinās, ka pieteicis neesošu zādziņu. Tirgojoties veikalā, radies normēto preču iztrūkums un daļu pārdevis bez kuponiem par spekulatīvām cenām. Lai segtu veikalā radušos iztrūkumu, pieteicis normēto pārtikas produktu kuponu zādziņu. Lietu nodeva izmeklēšanas tiesnesim.

Izbēdzis, bet atkal apcietināts.

Mikēlis Sedlīnieks, dzīv. Dorupes ielā 7, ar pieļautu slēdzēni izlēdzis kādu neapdzīvotu dzīvokli, kuŗā glabājās dažādas mantas. S. nozagis traukus, lampas, sienas pulksteni, drēbes, spilvenus, tepikus, velosipēdu 1200 RM vērtībā. Mantas vedis uz laukiem, kur tās pārdevis un pircis degvīnu. S. kādu dienu no apcietinājuma vietas otrā stāva izlēca pa logu un aizbēga. Kriminālpolicija Sedlīnieku apcietināja oturu reizi kādā frizētavā Ziemeļu priekšpilsētā.

Atkal gaiteni nozagts velosipēds.

Nikolajs Birkenfelds no Pīļu ielas 17 ziņoja kriminālpolicijai, ka Liepājas valsts tehnikuma gaiteni viņam nozagts «Līva» firmas velosipēds 80 RM vērtībā.

Dežūrējošā aptieka.

13. un 14. jūnijā dežūrēs Annas aptieka, Rīgas ielā 39, kas izpildīs arī dežūras līdz 19. jūnijam pl. 23.

Annas draudzes kora dalībniekiem, sakarā ar izbraukumu, neiztrūkstotī jāierodas otrdien, 15. jūn., pl. 19,30 Kalpaka pamatskolā uz mēģinājumu.